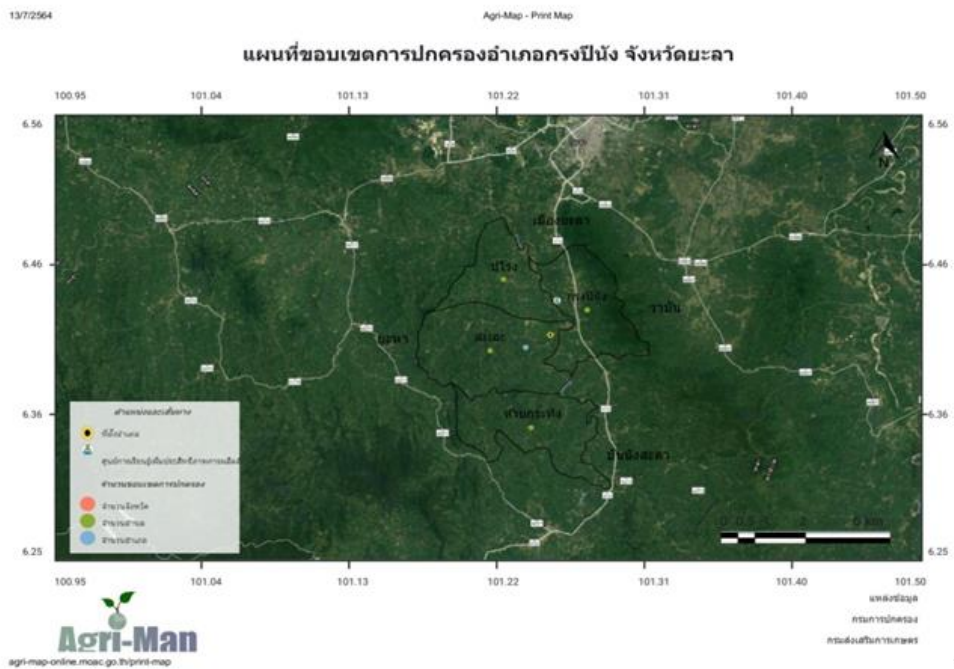

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่
อำเภอกรงปินังปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภองรองปึง
จังหวัดยะลา

คำนำ

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้กำหนดกรอบนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการดำเนินโครงการปรับปรุงระบบแผนและพัฒนาเกษตรกรโดยให้จัดทำแนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ เพื่อจุดมุ่งหมายในการพัฒนางานกรมส่งเสริมการเกษตร และด้านพัฒนาสถาบันเกษตรกร ตลอดจนการวางแผนในการส่งเสริมการเกษตรให้ตรงกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม เนื้อหาในการจัดทำเอกสารในครั้งนี้ เป็นเพียงแนวทางและข้อมูลต่างๆ ทั้งทางด้านชีวภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ตลอดจนสภาพปัญหาและยุทธศาสตร์ในการพัฒนา ซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขจากแนวทางพัฒนาพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเดิม เพื่อให้ข้อมูลดังกล่าวเป็นปัจจุบันยิ่งขึ้น และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เหมาะสมกับสถานการณ์สภาพความเป็นจริงในแต่ละพื้นที่เป้าหมาย

การจัดทำเอกสารฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลาทุกท่าน ตลอดจนท่านเกษตรอำเภอเมืองในการแก้ไขหรือปรับปรุงเนื้อหาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	๒
สารบัญตาราง	๖
สารบัญภาพ	๘
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
<u>ข้อมูลด้านกายภาพ</u>	
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๓
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๔
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	
๓.๑ ฤดูกาล	๖
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๖
๔. เส้นทางคมนาคม	
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๗
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๗
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๗
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๗
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๘
<u>ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ</u>	
๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๙
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๙
<u>ข้อมูลด้านสังคม</u>	
๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	
๑.๑ เกษตรกร	๑๐
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๑๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ : ยางพารา	๒๐
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๒๐
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๐
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๒
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๖
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๒๗
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๒๗
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๘
๒. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ : ทุเรียน	๓๒
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๓๒
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๓๒
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๓๔
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๔๑
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๔๑
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๔๑
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๔๒
๓. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ : มังคุด	๔๕
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๔๕
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๔๕
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๔๗
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๕๑
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๕๑
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๕๒
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๕๒
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๕๕
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๖๐

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๒
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๒
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๓
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๖
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๖
๖	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๗
๗	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๗
๘	แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๘
๙	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๘
๑๐	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๘
๑๑	แสดงข้อมูลด้านพืช	๙
๑๒	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๙
๑๓	แสดงข้อมูลด้านประมง	๑๐
๑๔	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๑
๑๕	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๑
๑๖	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๑
๑๗	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๑
๑๘	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๒
๑๙	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๓
๒๐	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๓
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑๓
๒๒	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๑๖
๒๓	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๑๖
๒๔	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๑๗
๒๕	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๑๗
๒๖	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๑๗
๒๗	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๑๘

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๘	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๑๘
๒๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา	๒๐
๓๐	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตยางพารา	๒๑
๓๑	แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๑
๓๒	แสดงต้นทุนการผลิต	๒๔
๓๓	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๒๘
๓๔	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๘
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ยางพารา	๒๘
๓๖	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน	๓๒
๓๗	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตทุเรียน	๓๒
๓๘	แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๓
๓๙	แสดงต้นทุนการผลิต	๔๑
๔๐	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๔๑
๔๑	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๔๓
๔๒	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ทุเรียน	๔๓
๔๓	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมังคุด	๔๕
๔๔	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตมังคุด	๔๖
๔๕	แสดงพื้นที่ปลูกมังคุดตามระดับชั้นความเหมาะสม	๔๖
๔๖	แสดงต้นทุนการผลิต	๕๑
๔๗	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๕๒
๔๘	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๕๒
๔๙	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า มังคุด	๕๓
๕๐	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๕๕
๕๑	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๖๐

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ	๑
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ	๓
๓	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ	๓
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ	๖
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ	๙
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา	๒๐
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง)	๒๑
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๒
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา	๒๖
๑๐	แสดงวิธีการตลาดยางพารา	๒๗
๑๑	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน	๓๒
๑๒	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน (พื้นที่ปลูกจริง)	๓๓
๑๓	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๔
๑๔	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกทุเรียน	๔๑
๑๕	แสดงวิธีการตลาดทุเรียน	๔๒
๑๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมังคุด	๔๕
๑๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมังคุด (พื้นที่ปลูกจริง)	๔๖
๑๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมังคุด ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๔๗
๒๐	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมังคุด	๕๑
๒๑	แสดงวิธีการตลาดมังคุด	๕๒

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอกรงปินัง ตั้งอยู่ที่ หมู่ ๓ ตำบลสะเอะ อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดยะลา ระยะห่างจากจังหวัดตามถนนสายยะลา – เบตง (สาย ๔๑๐) ระยะทาง ๑๙ กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร ๑,๐๗๕ กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาในการเดินทางจากอำเภอกรงปินัง ถึงจังหวัดยะลา ประมาณ ๒๐ นาทีอำเภอกรงปินัง มีเนื้อที่ประมาณ ๑๘๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๑๕,๖๒๕ ไร่

๑.๒ อาณาเขต

- อำเภอกรงปินัง มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้
- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลเปาะเส้ง ตำบลบันนังสตาแรง ตำบลบุตี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลบุตี อำเภอเมืองยะลาจังหวัดยะลา ตำบลบือมั่ง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลปะแต อำเภอเยหา จังหวัดยะลา
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลตานะปูเต๊ะ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๔

ตำบล ๒๓ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล

จำนวน ๔ แห่ง

ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง

ตำบล หมู่ที่	ตำบลกรงปินัง	ตำบลสะเอะ	ตำบลบุโอง	ตำบลห้วยกระทิง
๑	บ้านสาเก	บ้านบาโงยอีรา	บ้านโหลง	บ้านกุวา
๒	บ้านตะโละชูแม	บ้านบาตูบือละ	บ้านบุโอง	บ้านแบหอ
๓	บ้านบราแง	บ้านกะดู่โต๊ะ	บ้านตะล๊ะปนะ	บ้านสะราแด
๔	บ้านกียะเยะ	บ้านสะเอะโน	บ้านลูโปะกาโล	บ้านควนนางา
๕	บ้านอุเฒะ	บ้านแบแฉง		
๖	บ้านยือริ	บ้านตะโละสโตร		
๗	บ้านกรงปินัง			
๘	บ้านลือมุ			
๙	บ้านอุเป			

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอกรงปินัง จังหวัด.ยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง

ที่	ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาล ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
๑	กรงปินัง	๓๔,๐๔๔	๑	-	๙	๑,๖๖๕
๒	สะเอะ	๓๗,๒๔๘	๑	-	๖	๑,๙๖๕
๓	บุโอง	๑๐,๕๕๘	๑	-	๔	๑,๐๙๔
๔	ห้วยกระทิง	๓๓,๗๗๕	๑	-	๔	๑,๑๓๒
	รวม	๑๑๕,๖๒๕	๔		๒๓	๕,๘๕๖

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอกรงปินัง จังหวัด.ยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

มีสภาพพื้นที่เป็นป่าและภูเขาโดยมีเทือกเขาที่สำคัญ คือ เทือกเขาสันกาลาศีรี ทางด้านทิศตะวันตก และเทือกเขาบิ๋ยอ ทางด้านทิศตะวันออก นอกจากนั้นเป็นเนินเขา และมีที่ราบเชิงเขา และที่ราบลุ่มเพียงเล็กน้อยระหว่างเทือกเขาทั้งสองด้าน ตามแนวแม่น้ำปัตตานีที่ไหลผ่าน

มีพื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๓ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๘,๑๒๕ ไร่

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอกรงปินัง

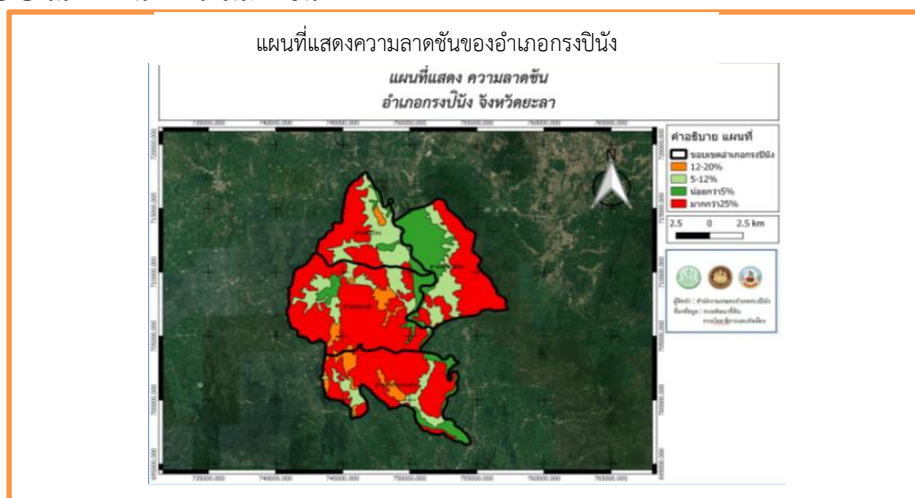
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

ที่	ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
๑	กรงปินัง	๒๔๖๓๘	๗,๘๐๓	๓๒
๒	สะเอะ	๒๘๓๕๔	๔,๖๘๔	๑๗
๓	บุโอง	๑๐๕๒๖	๒,๖๔๘	๒๕
๔	ห้วยกระทิง	๒๕๐๖๔	๕,๐๐๔	๒๐
	รวม	๘๘๕๗๕	๒๐,๑๓๙	๙๓

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>, พ.ศ.๒๕๖๕, พ.ศ.๒๕๖๙

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ
(ที่มาสนง.เกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

อำเภอกรงปินังมีดินหลายประเภท สามารถแบ่งได้เป็น ๖ กลุ่ม

กลุ่มดินนา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่อำเภอฯ เป็นดินนาทั่วไป (นท) ซึ่งอยู่บริเวณตอนบน และตอนกลางของอำเภอ

กลุ่มดินไร่ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่อำเภอฯ เป็นดินไร่ดี (รด) และดินไร่ทั่วไป (รท) ซึ่งอยู่บนด้านทิศตะวันตกของอำเภอ

กลุ่มดินเหมาะสมปลูกยางพารา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๓๕ ของพื้นที่อำเภอฯ เป็นดินเหมาะสมปลูกยางดี และปลูกยางทั่วไป ซึ่งกระจายอยู่ทั่วไปตามแนวตอนกลาง และตอนล่างของอำเภอ

พื้นที่ภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่อำเภอฯ ซึ่งอยู่บริเวณตอนบน และตอนล่างของอำเภอ

กลุ่มดินคละ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่อำเภอฯ เป็นดินไร่ดี คละกับดินเหมาะสมปลูกยางดี (รด/ยด) และดินไร่ทั่วไปคละกับดินเหมาะสมปลูกยางทั่วไป (รท/ยท) ซึ่งอยู่บริเวณตอนกลางด้านทิศตะวันออกของอำเภอ

กลุ่มดินทราย ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๕ ของพื้นที่อำเภอฯ ซึ่งอยู่บริเวณตอนบนสุดของอำเภอ พื้นที่ดินของอำเภอกรงปินัง สามารถแจกแจงข้อมูลออกเป็นกลุ่มชุดดินต่างๆ เช่น กลุ่มชุดดินที่ ๕, ๖, ๑๗, ๒๖, ๓๒, ๓๔, ๓๙, ๔๕, ๕๐ และ ๕๑ ซึ่งมีรายละเอียดคำอธิบาย ดังต่อไปนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๕

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ น้ำตาล ปนเทา ดินล่างมีสีเทาอ่อนหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลแก่และน้ำตาลปนเหลือง ตลอดชั้นดินมักพบก้อนสารเคมี เหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ในพื้นที่ปลูกของไม้ผล แต่ละชนิดชั้นดินลึกดินกลุ่มดินนี้ เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำ และเป็นดินลึก มีการระบายน้ำเร็ว พบในพื้นที่ ราบเรียบตามลานตะพักลำน้ำค่อนข้างใหม่ และลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแข็งลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม. นาน ๔-๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง pH ๕.๕-๖.๕ แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนในดินชั้นล่าง ดินชั้นนี้จะมีปฏิกิริยาเป็นด่างอ่อน pH ๗.๕-๘.๐ ได้แก่ ชุดดินหางตง และ พาน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก และยาสูบในช่วงฤดูแล้ง ข้าวที่ปลูกโดยมากให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ในฤดูฝนน้ำแข็งนาน ๔ - ๕ เดือน ดินมีการระบายน้ำไม่ดี

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ ๕ มีความเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผัก ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินที่ ๕ ยังสามารถปลูกพืชไร่และพืชผัก

ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้งหรือหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว และปฏิบัติกันมากในภาคเหนือของประเทศไทย

กลุ่มชุดดินที่ ๖

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ ดินล่างมีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลหรือสีแดงตลอดชั้นดินบางแห่งมีสีคลาแลงอ่อน หรือก้อนสารเคมีพวกเหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำเร็วพบตามที่ราบ ตั้งแต่ที่ราบน้ำท่วมถึงลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแข็ง ๓๐-๕๐ ซม. นาน ๓-๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำหรือค่อนข้างต่ำ pH ๔.๕-๕.๕ ได้แก่ชุดดิน บางนรา มโนรมย์ เชียงราย นครพนม ปากท่อและแก่ง สู่โงะโลก ท่าศาลา คลองขุด สตูล วังตอง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือปลูกพืชล้มลุกในช่วงฤดูแล้ง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ปฏิกริยาของดินเป็นกรดแก่ฤดูฝนน้ำแช่ชงนาน ๓ - ๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เนื่องจากสภาพพื้นที่พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบถึงราบลุ่ม เนื้อดินเป็นดินเหนียวการระบายน้ำเลว ในช่วงฤดูฝนจะมีน้ำขังอยู่ที่ผิวดิน ระหว่าง ๓-๕ เดือน จึงมีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำนาในช่วงฤดูฝน และในช่วงฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือพืชอื่นที่มีอายุสั้นได้ สำหรับในบริเวณพื้นที่ที่มีน้ำชลประทานเข้าถึงหรือมีแหล่งน้ำธรรมชาติ สามารถใช้ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล หรือปลูกพืชไร่ และพืชผัก ตลอดทั้งปีจะต้องทำคันดินล้อมรอบพื้นที่เพาะปลูก และยกร่องปลูก เพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๑๗

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนสีน้ำตาล, น้ำตาลปนเทา ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนเหนียว มีสีน้ำตาลอ่อน , สีเทาอ่อน, สีเทาปนชมพูพบจุดประพวงสีน้ำตาลปนเหลือง สีแดงปนเหลืองหรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง เกิดจากพวกตะกอนลำนํ้า พบตามพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ บริเวณลานตะพักลำนํ้าระดับต่ำ น้ำแช่ขังลึก ๓๐-๕๐ ซม. นาน ๓-๔ เดือน เป็นดินลึกมาก ดินมีการระบายน้ำค่อนข้างเลว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ๔.๕-๕.๕ ได้แก่วัสดุดินหล่มเก่า ร้อยเอ็ด เรณู และสายบุรี สุไหรพาติ โคกเคียน วิสัย สงขลา บุนนาค ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม้ยืนต้น แต่มีปัญหาเรื่องการแช่ขังของน้ำในฤดูฝน

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ฤดูฝนขังน้ำนาน ๓ - ๔ เดือน ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมของกลุ่มชุดดินสำหรับการปลูกพืช : โดยทั่วไปแล้วกลุ่มชุดดินที่ ๑๗ มีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผักในช่วงฤดูฝน แต่สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชผักที่มีอายุสั้นได้ในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีแหล่งน้ำธรรมชาติหรือน้ำชลประทานเข้าถึง

กลุ่มชุดดินที่ ๒๖

ลักษณะโดยทั่วไป : หน่วยที่ดินเป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนปนดินเหนียว หรือเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นพวกดินเหนียว พบในเขตที่มีฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ สีสดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง ส่วนใหญ่เกิดจากการสลายตัวของหินต้นกำเนิดชนิดต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งหินอัคนี หินตะกอนและหินแปร พบบริเวณพื้นที่ดอน ซึ่งมีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงพื้นที่เนินเขาเป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ ปฏิกริยาของดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกยางพารา ไม้ผลต่าง ๆ และพืชไร่บางชนิด บางแห่งยังคงสภาพป่าธรรมชาติ ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ชุดดินพังงา ชุดดินภูเก็ต ชุดดินโคกลอย ชุดดินท้ายเหมือง ชุดดินห้วยโป่ง ชุดดินอ่าวลึก ชุดดินกระบี่ ชุดดินลำภูรา ชุดดินปากจั่น

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ส่วนบริเวณที่หน้าดินค่อนข้างเป็นทราย และมีความลาดชันสูงมีอัตราเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดินมาก หากมีการจัดการดินที่ไม่เหมาะสม

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ ๒๖ มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผัก ซึ่งเกษตรกรได้ใช้ประโยชน์ในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผักอยู่แล้ว

กลุ่มชุดดินที่ ๓๒

ลักษณะโดยทั่วไป : หน่วยที่ดินเป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง บางแห่งอาจมีชั้นดินทรายละเอียดสลับชั้นอยู่ พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ สีสดินเป็นสีน้ำตาลหรือสีเหลืองปนน้ำตาลและมักมีแร่ปะปนกับเนื้อดิน เกิดจากตะกอนดินที่น้ำพัดมาทับถมบริเวณสันดินริมน้ำ ซึ่งมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเป็นดินลึกมากมีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ ปฏิกริยาของดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๔.๕-๕.๕ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกยางพารา กาแฟ และไม้ผลชนิดต่าง ๆ ไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องคุณสมบัติของดิน แต่อาจมีปัญหาเรื่องน้ำท่วม สร้างความเสียหายให้แก่พืชผลที่ปลูก หากน้ำในลำนํ้ามี

ปริมาณมากจนไหลเอ่อท่วมตลิ่ง และแช่ขังอยู่เป็นเวลานาน ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ชุดดินรือเสาะ ชุดดินลำแก่น ชุดดินตาขุน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๓๒ มีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำสวนไม้ผล กาแฟ พืชผักและยางพารา เนื่องจากพบในสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด ลักษณะเนื้อดินละเอียดปานกลาง มีสภาพการระบายน้ำดี อย่างไรก็ตามในฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักได้ถ้ามีน้ำชลประทานหรือแหล่งน้ำธรรมชาติช่วยเสริม ในบางพื้นที่เกษตรกรได้ปฏิบัติอยู่แล้ว เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการใช้ที่ดิน

ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

อำเภอกองปิง มีอากาศแบบร้อนชื้น ประกอบไปด้วยฤดูกาล ๒ ฤดู คือ ฤดูฝน และฤดูร้อน โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังนี้

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน		/	/	/	/							
ฤดูฝน	/					/	/	/	/	/	/	/
ฤดูหนาว												

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี

ปี	ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝนสูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๔	๒,๘๓๗	๒๕๑.๔๓	๑๕๐	ธันวาคม	๓๓	๒๒	๒๘

๒๕๖๕	๓,๑๓๗.๒	๒๖๑.๔๓	๑๕๐	จันวาคม	๓๓	๒๒	๒๘
๒๕๖๖	๒,๔๘๔.๙	๒๐๗.๘	๑๔๐	จันวาคม	๓๓	๒๓	๒๙
๒๕๖๗	๒,๖๓๖.๓	๒๒๐	๑๗๐	พฤศจิกายน	๔๑	๒๓	๓๒
๒๕๖๘	๒,๗๕๗	๒๒๙.๗๕	๑๗๐	พฤศจิกายน	๓๓	๑๙	๒๖

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

การคมนาคมระหว่างอำเภอกับจังหวัด ใช้ถนนทางหลวงแผ่นดินสาย ๔๑๐ (ยะลา - เบตง) มีระยะทางจากที่ว่าการอำเภอถึงจังหวัด ๑๙ กิโลเมตร และมีทางแยกถนนทางหลวงชนบทตัดผ่านหน้าอำเภออยู่ห่างจากถนนสาย ๔๑๐ เพียง ๓๐๐ เมตร

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทางรถไฟ -

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน.....-..... สถานี (ถ้ามี) มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่...ถนนสาย-ยะลา ไปเบตง

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

-ทางหลวงหมายเลข ๔๑๐ เส้นทางระหว่างเมืองยะลา ถึง.กรงปินัง ระยะทาง ๑๙ กิโลเมตร

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

มีแหล่งน้ำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำปัตตานี ลำคลองที่สำคัญได้แก่ คลองบุโละบูมี คลองกรงปินัง คลองตะโลปะปานะ และมีบึงที่สำคัญคือ บึงบูมา บึงรีปะ บึงปัดง บึงดุขงกูจิ บึงสะเอะโน บึงกูแด บึงเจาะกาแล บึงโละบูมา

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูระบายน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
	-	-	-	-	-

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
๑	กรงปินัง	๒	-	๑	-	-	๓		๕๐,๐๐๐ ไร่
๒	สะเอะ	๓	-		-	-			

๓	ปุ๋ย	๒	-	-	-	-	-	-
๔	ห้วยกระทิง	๓	-	๑	-	-	-	-
	รวม		-	-	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานชลประทาน., พ.ศ.๒๕๖๙

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจั่ว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
๑	กรงปินัง	๙	๙	-	-	๙	๙
๒	สะเอะ	๑๐	๑๐	-	-	๑๐	๑๐
๓	ปุ๋ย	๒๑	๒๑	-	-	๒๑	๒๑
๔	ห้วยกระทิง	-	-	-	-	-	-
	รวม	๔๐	๔๐	-	-	๔๐	๔๐

ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดยะลา, พ.ศ.๒๕๖๙

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๑	กรงปินัง	๕	๓	๘
๒	สะเอะ	๔	๒	๖
๓	ปุ๋ย	๓	๓	๖
๔	ห้วยกระทิง	๔	๒	๖
	รวม	๑๘	๑๑	๒๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกงปินัง., พ.ศ.๒๕๖๙

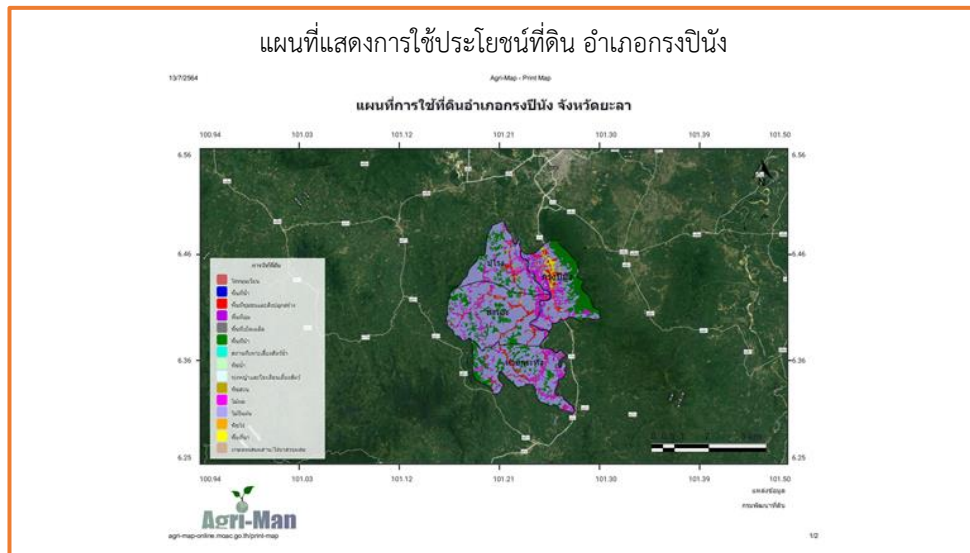
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๔๔๗๘.๑	๑๑.๙๕
พืชไร่	-	-
ไม้ยืนต้น	๒๖๗๗๓	๗๑.๔๓
ไม้ผล	๔๔๗๘.๐๓	๑๑.๙๕
พืชสวน	-	-
พื้นที่นา	๑๑๖.๗๘	๐.๓๑
พืชน้ำ	-	-

สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	-
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	-	-
พื้นที่ลุ่ม	-	-
พื้นที่น้ำ	๑๓๘.๕๖	๐.๓๗
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๒๖๙.๑	๓.๓๙
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๒๖.๘๓	๐.๖๑

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอกองบินง

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

อำเภอกองบินงประชากรมีอาชีพหลักคือเกษตรกร อำเภอกองบินงมีพื้นที่ทั้งหมด ๑๑๔,๕๘๔ ไร่ พื้นที่ถือครองทำการเกษตร ๑๐๑,๖๗๔ ไร่ มีครัวเรือนทำการเกษตรทั้งหมด ๕,๘๕๖ ครัวเรือน มีเอกสารสิทธิ์ของตนเองทั้งหมด คือ โฉนด , นส ๓ และ น.ส. ๓ ก. ทุกครัวเรือน มีเพียงส่วนน้อยที่เช่าพื้นที่ทำการเกษตรบ้าง ขนาดพื้นที่ถือครองปลูกยางเฉลี่ย ๗ ไร่ ต่อครัวเรือน ขนาดพื้นที่ ถือครองปลูกไม้ผล เฉลี่ย ๔.๕ ไร่ ต่อครัวเรือน

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช

ที่	ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
			ข้าว (ไร่)	อ้อย โรงงาน (ไร่)	มันสำปะหลัง (ไร่)	ยางพารา (ไร่)	ไม้ผล (ไร่)	ไม้ยืนต้น (ไร่)	พืชผัก ,อื่นๆ (ไร่)	รวมพื้นที่การเกษตรทั้งหมด (ไร่)
๑	กรงปินัง	๒๖,๙๗๔	-	-	-	๑๗,๘๕๖	๓,๑๕๙	๔๐๕	๑๑๒	๒๑,๕๓๙
๒	สะเอะ	๒๙,๕๔๒	-	-	-	๒๕,๒๒๓	๒,๑๕๘	๕๒๕	๓๓๖	๒๘,๒๕๕
๓	บุโอง	๑๒,๕๖๑	-	-	-	๙,๑๕๒	๑,๐๐๘	๒๐๕	๑๔๖	๑๐,๕๑๑
๔	ห้วยกระทิง	๒๖,๒๐๔	-	-	-	๒๓,๔๑๒	๑,๔๖๖	๑๗๐	๑๓๕	๒๕,๒๐๓
	พื้นที่รวม	๙๕,๒๘๑	-	-	-	๗๕,๖๔๓	๗,๗๙๑	๑,๓๐๕	๗๒๙	๘๕,๕๐๘

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ที่	ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (กลุ่ม)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)	อื่นๆ
๑	กรงปินัง	๓๖๕	๙๕๐	--	-	-	๙๕๒๕	๕๑๑๕	๑๓๑๔	๓๕๐	๒๕๐๓
๒	สะเอะ	๑๘	๘๔๒	-	-	-	๗๙๕๐	๔๕๒๐	๖๗๕	๒๓๐	๑๕๒๐
๓	บุโอง	๓๕	๖๕๒	--	-	-	๔๗๕๓	๓๙๕๐	๘๗๕	๔๒๐	๑๗๒๐
๔	ห้วยกระทิง	๒๕	๖๐๕	-	-	-	๖๒๔๐	๒๕๓๐	๑๐๐๗	๓๓๑	๒๐๓๖
	รวมทั้งหมด	๑๑๔ กลุ่ม	๓,๐๙๔	-	-	-	๒๘,๔๖๘	๑๖,๑๑๕	๔,๐๑๔	๑,๓๓๑	๗,๗๗๙

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙.

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์แห่ง คือ

ชื่อโรงงาน.....ที่ตั้ง.....

- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐานแห่ง คือ.....

ชื่อโรงงาน.....ที่ตั้ง.....

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่.....จำนวน คือ

ชื่อฟาร์ม.....ที่ตั้ง.....

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ที่	ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
๑	กรงปินัง	๒๒	-	-	-	๒๒	-	--
๒	สะเอะ	๑๒	-	-	-	๑๒	-	-
๓	บุโอง	๑๖	-	-	-	๑๖	-	-
๔	ห้วยกระทิง	๑๘	-	-	-	๑๘	-	-
	รวมทั้งหมด	๖๘	-	-	-	๖๘	-	-

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

-ไม่มี-

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครั้วเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครั้วเรือน และประชากร

ที่	ตำบล	ครั้วเรือน ทั้งหมด	ครั้วเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	กรงปินัง	๒,๓๘๓	๒๑๖๖	๕,๗๐๐	๕,๖๖๒	๑๑,๓๖๒
๒	สะเอะ	๒,๐๗๒	๑๕๒๕	๔,๕๑๙	๔,๓๓๑	๘,๘๕๐
๓	บุโอรัง	๑,๑๒๒	๙๘๕	๒,๙๕๑	๒,๙๖๓	๕,๙๑๔
๔	ห้วยกระทิง	๑,๑๖๔	๑,๐๔๗	๒,๖๔๐	๒,๕๖๒	๕,๒๐๒
รวม		๖,๗๔๑.๐๐	๕,๗๒๓.๐๐	๑๕,๘๑๐	๑๕,๕๑๘	๓๑,๓๒๘.๐๐

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอกรงปินัง,พ.ศ๒๕๖๙

๒) หัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ

ที่	ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรือน	ร้อยละ
๑	๖๕ ปีขึ้นไป	๘๙๕.๐๐	๒๔.๒๑
๒	๕๖ - ๖๕ ปี	๑,๐๔๑.๐๐	๒๘.๑๖
๓	๔๖ - ๕๕ ปี	๙๕๔.๐๐	๒๕.๘๐
๔	๓๖ - ๔๕ ปี	๖๓๗.๐๐	๑๗.๒๓
๕	๒๖ - ๓๕ ปี	๑๖๖.๐๐	๔.๔๙
๖	๑๘ - ๒๕ ปี	๔.๐๐	๐.๑๑
รวม		๓,๖๙๗	๑๐๐

ที่มา : https://aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑ พ.ศ.๒๕๖๙

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครั้วเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๓,๖๐๘	๙๗.๕๙
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๘๙	๒.๔๑
รวม	๓,๖๙๗	๑๐๐

ที่มา : https://aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑ พ.ศ.๒๕๖๙

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑,๖๑๖	๑๐,๖๖๗
เช่า	๗	๔๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒,๖๔๖	๓๘,๑๓๙
รวม	๓,๙๖๙	๔๘,๘๔๖

ที่มา : https://aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑ พ.ศ.๒๕๖๙

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑,๔๐๑	๖๑	-	๒๔๐	๑,๖๑๖

ที่มา : https://aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/#tabs๓ พ.ศ.๒๕๖๙

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

เกษตรกรที่มีรายได้ในภาคการเกษตร เฉลี่ย ๔๙,๙๓๔ บาท/ครัวเรือน/ปี

เกษตรกรที่มีรายได้นอกภาคการเกษตร เฉลี่ย ๕,๑๘๙ บาท/ครัวเรือน/ปี

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

เกษตรกรมีสินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร เฉลี่ยน้อยกว่า ๖๐๐๐ บาท

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอกรงปินังนับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ ๙๙% และนับถือศาสนาพุทธคิดเป็น ร้อยละ ๑% ของประชากรทั้งหมด

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

- วิถีชีวิตชาวไทยมุสลิมมีวิถีชีวิตผูกพันกับหลักศาสนาอิสลาม มีภาษาและวัฒนธรรมมลายูท้องถิ่นเป็นเอกลักษณ์

- หัตถกรรมพื้นบ้าน หมวกกะปิเยาะห์ ซึ่งเป็นงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่ได้รับการยกระดับเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP

- เกษตรกรรมพื้นบ้าน: วิถีชีวิตชาวสวนยางพาราและสวนผลไม้

- การจัดการชุมชน: มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและการบริหารจัดการกลุ่มชุมชน เช่น กลุ่มเกษตรกร เป็นต้น นอกจากนี้ ในพื้นที่ยังมีปราชญ์ชาวบ้านและครูภูมิปัญญาที่สืบสานงานด้านการปักลายและเกษตรกรรม ซึ่งเป็นรากฐานการพัฒนาวัฒนธรรมในพื้นที่

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๙ กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ที่	ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์	
		กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)
๑	กรงปินัง	๒	๒๐	๒	๒๐	๑	๒๐	๑๕	๒๖๑	๑	๑๐๐
๒	สะเอะ	๒	๑๐	๓	๓๐	๓	๖๐	๒๐	๑๖๖	-	-
๓	บุโอรัง	๑	๓๐	๒	๒๐	๒	๖๕	๘	๑๐๗	-	-
๔	ห้วยกระทิง	๒	๑๐	๒	๒๐	๒	๓๐	๓	๓๐	-	-
	รวม	๗	๘๐	๙	๗๐	๘	๑๗๕	๔๖	๕๑๙	๑	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๑๔
เครื่องดื่ม	-
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๒๐
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๑๒
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๔
รวม	๖๐

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙.

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ที่	ชื่อกกลุ่ม	ที่อยู่	จำนวน สมาชิก
๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานไม้ไผ่ขัดแตะ	เลขที่ ๕/๑ หมู่ ๒ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มบาติกกรงปินัง	เลขที่ ๕ หมู่ ๑ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะเนื้อบ้านอุพะ	เลขที่ ๗๐ หมู่ ๕ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๑๐

๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบราแวง	เลขที่ ๗๖ หมู่ ๓ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๑๐
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรไม้ผลบราแวง	เลขที่ ๗๙/๓ หมู่ ๓ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๖	วิสาหกิจชุมชนบาสาเวงค้าผลไม้	เลขที่ ๗๗/๓ หมู่ ๖ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานเส้นพลาสติก	เลขที่ ๕๖/๑ หมู่ ๒ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๘	วิสาหกิจชุมชนรวบรวมผลผลิตไม้ผลบ้านล้อมใน	เลขที่ ๑๗/๒ หมู่ ๘ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๙	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ลองกอง หมู่ที่ ๘ ตำบลกรงปินัง	เลขที่ ๑๗/๒ หมู่ ๘ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๑๐	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ ๖ ตำบลกรงปินัง	เลขที่ ๑๑/๔ หมู่ ๖ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๙๙
๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรตำบลกรงปินัง	เลขที่ ๕๙ หมู่ ๕ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๑๒	วิสาหกิจชุมชนโคขุนบ้านบราแวง	เลขที่ ๗๖/๓ หมู่ ๓ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๒๐
๑๓	วิสาหกิจชุมชนอาหารเพื่อสุขภาพ(clean food)	เลขที่ ๕๓ หมู่ ๙ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๑๔	วิสาหกิจชุมชนสานใจชายแดนใต้	เลขที่ ๙๑/๔ หมู่ ๗ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๑๕	กลุ่มรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรตำบลกรงปินัง	เลขที่ ๔๗/๑๓ ม.๗ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๑๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพัฒนาประมงบ้านคูขงกุญ	เลขที่ ๓๙ หมู่ ๖ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๑๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไม้ผลตำบลสะเอะ	เลขที่ ๙๙/๑ หมู่ ๖ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๑๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มรวบรวมผลผลิตเกษตรท้องถิ่น	เลขที่ ๖๓ หมู่ ๓ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๑๙	วิสาหกิจชุมชนรวบรวมผลผลิตบ้านกูวา	เลขที่ ๓๗ หมู่ ๑ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๒๐	วิสาหกิจชุมชนค้าผลผลิตเกษตรบ้านยาโงยือรา	เลขที่ ๒๔๘ หมู่ ๑ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง ยะลา	๑๐
๒๑	วิสาหกิจชุมชนสะเอะเพื่อการค้า	เลขที่ ๔๕ หมู่ ๖ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง ยะลา	๑๐
๒๒	วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรไม้ผลคูขงรอย	เลขที่ ๔๐ หมู่ ๓ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗

๒๓	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตร	เลขที่ ๒๓๔ หมู่ ๑ ตำบลสะเอะ อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๑๐
๒๔	วิสาหกิจชุมชนสะเอะพัฒนา	เลขที่ ๙๙ หมู่ ๓ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๒๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มลองกองพัฒนาคุณภาพบ้าน สะเอะ	เลขที่ ๑๕๑ หมู่ ๔ ตำบลสะเอะ อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๑๐
๒๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกไผ่บ้านแปแจง	เลขที่ ๔๓ หมู่ ๕ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง ยะลา	๑๐
๒๗	วิสาหกิจชุมชนเกษตรผลไม้บ้านตะโละสโตร์	เลขที่ ๙๔/๑ หมู่ ๖ ตำบลสะเอะ อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๑๐
๒๘	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ ๓ ตำบล สะเอะ	เลขที่ ๑๓ หมู่ ๓ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง ยะลา	๑๐
๒๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะบ้านแปแจง	เลขที่ หมู่ ๕ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง ยะลา	๑๐
๓๐	วิสาหกิจชุมชนรับซื้อผลผลิตยางพาราตำบลสะเอะ	เลขที่ ๒๓๕ หมู่ ๖ ตำบลสะเอะ อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๑๐
๓๑	วิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพกรงปินัง	เลขที่ ๒๐๐/๑๓ หมู่ ๓ ตำบลสะเอะ อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๑๐
๓๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรเกษตรผสมผสาน ตำบลสะเอะ	เลขที่ ๔๑ หมู่ ๕ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง ยะลา	๑๐
๓๓	วิสาหกิจชุมชนกรงนกแปแจงโมเดลมลายู	เลขที่ ๓๓ หมู่ ๕ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง ยะลา	๗
๓๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บผลิตภัณฑ์จากผ้า Stylish Kampong	เลขที่ ๔๒ หมู่ที่ ๖ ตำบลสะเอะ อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๗
๓๕	วิสาหกิจชุมชนบ้านดงขงูญ	เลขที่ ๖๙ หมู่ที่ ๖ ตำบลสะเอะ อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๗
๓๖	วิสาหกิจชุมชนเกษตรไม้ผลตะโละปานะ	เลขที่ ๑๒/๑ หมู่ ๓ ตำบลบุโอง อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๗
๓๗	วิสาหกิจชุมชนเกษตร ชาตูวัน กำปง ราตู	เลขที่ ๔/๑๗ หมู่ ๑ ตำบลบุโอง อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๑๐
๓๘	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านตะโละปานะ	เลขที่ ๒๑/๒ หมู่ ๑ ตำบลบุโอง อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๑๐
๓๙	วิสาหกิจชุมชนไม้เสียบลูกชิ้นบ้านลูโบะกาโล	เลขที่ ๕/๑ หมู่ ๔ ตำบลบุโอง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๑๐
๔๐	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ที่ ๓ ตำบลบุ โอง	เลขที่ ๑๒/๑ หมู่ ๓ ตำบลบุโอง อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๔๐
๔๑	วิสาหกิจชุมชนปลูกพืชพลังงานและแปรรูปไม้ไผ่ ตำบลบุโอง	เลขที่ ๑๖/๖ หมู่ ๑ ตำบลบุโอง อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๑๐

๔๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงตำบลบุโอง	เลขที่ ๖๘/๑ หมู่ ๑ ตำบลบุโอง อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๑๐
๔๓	วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมแม่น้ำบ้านโหลง	เลขที่ ๔๘/๘ หมู่ ๑ ตำบลบุโอง อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๑๐
๔๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านกัว	เลขที่ ๓๕ หมู่ ๑ ตำบลห้วยกระทิง อำเภอ กรงปินัง ยะลา	๑๐
๔๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ตำบลห้วยกระทิง	เลขที่ ๑๒๙/๑ หมู่ ๑ ตำบลห้วยกระทิง อำเภอกรงปินัง ยะลา	๑๐
๔๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านกัว	เลขที่ ๒๗/๑ หมู่ ๑ ตำบลห้วยกระทิง อำเภอ กรงปินัง	๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ที่	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
		หมู่ที่	ตำบล	
๑	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านลือมู	๙	กรงปินัง	๒๖
๒	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านสะเอะใน	๔	สะเอะ	๒๐
๓	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านสะเอะ	๓	สะเอะ	๒๐
๔	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนสันติวิทยา	๕	สะเอะ	๒๐
๕	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านโหลง	๑	บุโอง	๔๕
๖	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านบุโอง	๒	บุโอง	๒๐
๗	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านกัว	๑	ห้วยกระทิง	๑๕
๘	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านแบหอ	๒	ห้วยกระทิง	๑๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ที่	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
		หมู่ที่	ตำบล	
๑	สหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์กรงปินัง จำกัด	๕	กรงปินัง	๑๐๖
๒	สหกรณ์อุคูระอิ จำกัด	๘	กรงปินัง	๕๗
๓	สหกรณ์อินตัน	๖	กรงปินัง	๒๗๙
๔	กลุ่มสหกรณ์ทำสวนยางพาราบ้านตะโล๊ะชูแม	๒	กรงปินัง	๓๑

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยะลา, พ.ศ.๒๕๖๙

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
กรงปินัง	๑	๕	๑	๑	๑	-	-	-	-
สะเอะ	-	๓	๑	๑	๑	-	-	-	-
ห้วยกระทิง	-	๓	-	-	๑	-	-	-	-
บุไรง	-	๔	-	-	๑	๑	-	-	-
รวม	๑	๑๖	๒	๒	๔	๑	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ที่	ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
		อาสาสมัคร รฟน หลวง	ครู บัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอ ดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูป ที่ดิน
๑	ตำบลกรงปินัง	๑	-	-	๓	๒	๙	๑	-	-
๒	ตำบลสะเอะ	-	-	-	๑	-	๖	-	-	-
๓	ตำบลบุไรง	-	-	-	๑	๓	๔	-	-	-
๔	ตำบลห้วย	-	-	-	๑	๑	๔	-	-	-
	รวม	๑	-	-	๖	๖	๒๓	๑	-	-

ที่มา : <https://asa-center.doae.go.th/report-๙๑>, พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอกรงปินังมีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน จำนวน ๑๐ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

ที่	ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
-----	------	----------------	-----------------

๑	ตำบลกรงปินัง	๓	การเลี้ยงแพะ/การทำทุเรียนคุณภาพ
๒	ตำบลสะเอะ	๒	ดินและปุ๋ย
๓	ตำบลบุโง	๓	การทำเกษตรแบบผสมผสาน
๔	ตำบลห้วยกระทิง	๒	การทำทุเรียนคุณภาพ
รวม		๑๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๖	กรงปินัง
๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลบุโง	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก)	๒	บุโง
๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	บุโง
๔	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๕	กรงปินัง
๕	ศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชี	ศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชี	๑	บุโง
๖	ศูนย์เรียนรู้ด้านศัตรูพืชชุมชน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๑	ห้วยกระทิง
๗	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๘	กรงปินัง
๘	ศูนย์เรียนรู้ด้านดินและปุ๋ย	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	๖	สะเอะ
๙	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่ายตำบลบุโง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๑	บุโง
๑๐	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๓	สะเอะ
๑๑	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่ายตำบลห้วยกระทิง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	ห้วยกระทิง
๑๒	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล ตำบลห้วยกระทิง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๑	ห้วยกระทิง
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลกรงปินัง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๙	กรงปินัง
๑๔	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล ตำบลกรงปินัง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๘	กรงปินัง
๑๕	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล ตำบลกรงปินัง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	กรงปินัง
๑๖	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล ตำบลกรงปินัง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	สะเอะ

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๑ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	กรงปินัง	แปลงใหญ่แปลงใหญ่แพะ สหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์ กรงปินัง จำกัดใหญ่แพะ สหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์ กรงปินัง จำกัด	แพะ	๗๐	๗๔
๒	กรงปินัง	แปลงใหญ่ลองกอง สหกรณ์การเกษตรเพื่อ การตลาดลูกค้า ธกส.ยะลา จำกัด	ลองกอง	๗๔	๑๓๔.๗๕
๓	สะเอะ	แปลงใหญ่ยางพารา ม.๔ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง	ยางพารา	๓๐	๕๓๐
๔	สะเอะ	แปลงใหญ่ยางพาราบ้านแปแจง หมู่ ๕ ตำบล สะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา	ยางพารา	๓๐	๓๐๐
๕	ห้วยกระทิง	แปลงใหญ่ยางพารา ต.ห้วยกระทิง อ.กรงปินัง จ.ยะลา	ยางพารา	๓๐	๖๘๘
๖	บุโโรง	แปลงใหญ่ยางพารา ต.บุโโรง อ.กรงปินัง จ. ยะลา	ยางพารา	๓๐	๓๔๓
๗	บุโโรง	แปลงใหญ่มะนาว หมู่ ๑ ตำบลบุโโรง อำเภอ กรงปินัง จังหวัดยะลา	มะนาว	๕๘	๒๘๖.๕๐
๘	ห้วยกระทิง	แปลงใหญ่ทุเรียนตำบลห้วยกระทิง	ทุเรียน	๓๐	๘๑
๙	กรงปินัง	แปลงใหญ่ทุเรียนตำบลกรงปินัง	ทุเรียน	๓๐	๙๐
๑๐	บุโโรง	แปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ที่ ๓ ตำบลบุโโรง อำเภอ กรงปินัง จังหวัดยะลา	ทุเรียน	๓๐	๑๒๖.๒๕
๑๑	กรงปินัง	แปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ ๖ ตำบลกรงปินัง อำเภอ กรงปินัง	ทุเรียน	๙๙	๓๑๖
๑๒	สะเอะ	แปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ ๓ ตำบลสะเอะ อำเภอ กรงปินัง จังหวัด	ทุเรียน	๔๒	๑๖๔.๕๐

ที่มา : https://co-farm.doae.go.th/profilesamplis.php?order=profile_name&ordertype=DESC,พ.ศ.

๒๕๖๙

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอกรงปินัง

สินค้าเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสินค้ายางพารา

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

☒ น้ำฝน ☐ชลประทาน ☐ บ่อน้ำบาดาล ☐ แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

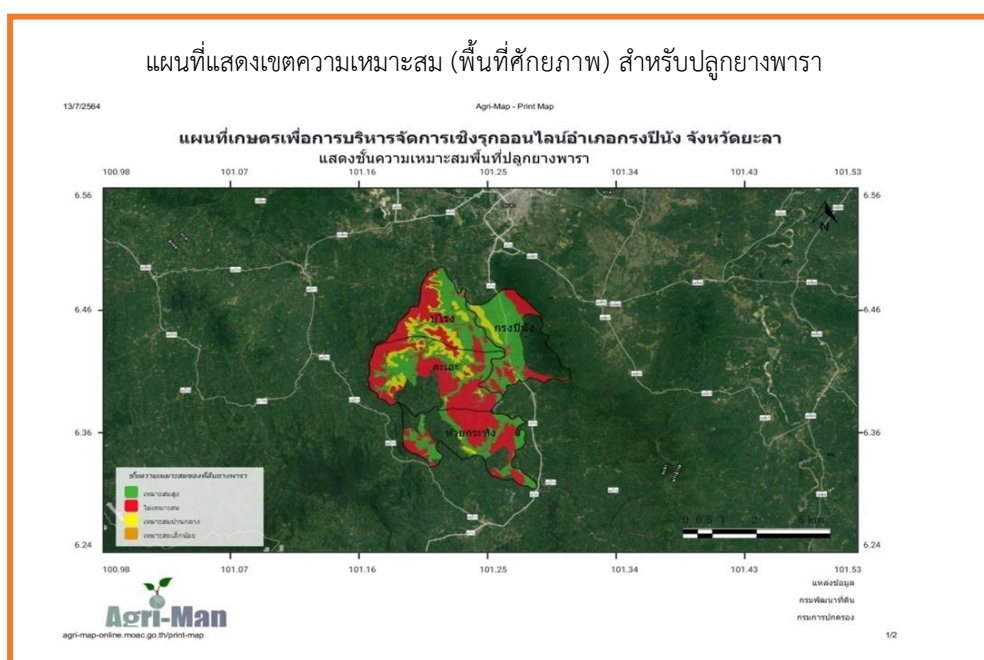
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก ยางพารา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก๔๘,๔๒๒.๘๔ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอกรงปินัง	๒๙,๙๔๖.๗๖	๖,๕๑๑.๒๕	-	๑๑,๙๖๔.๘๓	๔๘,๔๒๒.๘๔
ตำบลกรงปินัง	๑๑,๙๔๘.๙๐	๑,๔๒๓.๗๕	-	๒,๔๔๙.๓๗	๑๕,๘๒๒.๐๒
ตำบลสะเอะ	๙๒๑๑.๕๓	๓๖๘๑.๑	-	๓๓๔๑.๙๕	๑๖,๔๖๒.๖
ตำบลบุโง	๕,๐๕๓.๔๖	๒,๔๘๑.๗๑	-	๑,๗๗๔.๕๘	๙,๓๐๙.๗๕
ตำบลห้วยกระทิง	๖,๘๒๗.๗๖	๒๖๘.๙๗	-	๒,๗๒๖.๒๘	๙,๘๒๓.๐๑

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>, พ.ศ.๒๕๖๘)

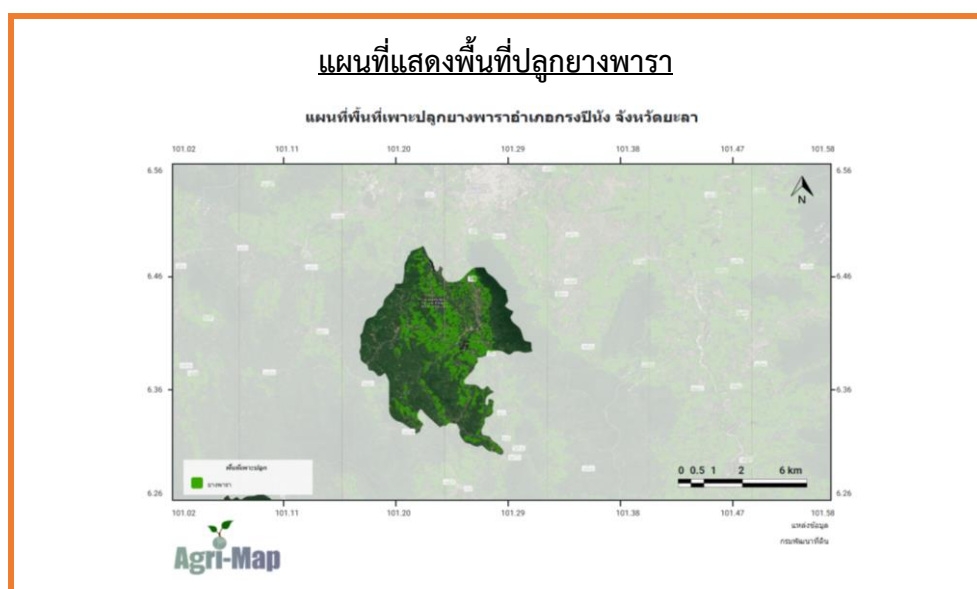
ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา.
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตยางพารา

ที่	ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	กรงปินัง	๒,๑๖๖	๑๗,๘๕๖	๑๗,๗๐๐	๔,๔๔๒.๗๐	๒๕๑
๒	สะเอะ	๗๒๓	๒๕,๒๒๓	๒๐,๐๑๖	๖,๓๓๐.๙๗	๒๕๑
๓	ห้วยกระทิง	๖๘๙	๒๓,๔๑๒	๑๖,๗๙๔	๕,๘๗๖.๔๑	๒๕๑
๔	บุโอง	๗๕๙	๙,๑๕๒	๘,๗๔๘	๒,๑๙๕.๗	๒๕๑
	รวม	๔,๓๓๗	๗๕,๖๔๓	๖๓,๒๕๘	๑๕,๘๗๗.๘	๒๕๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙

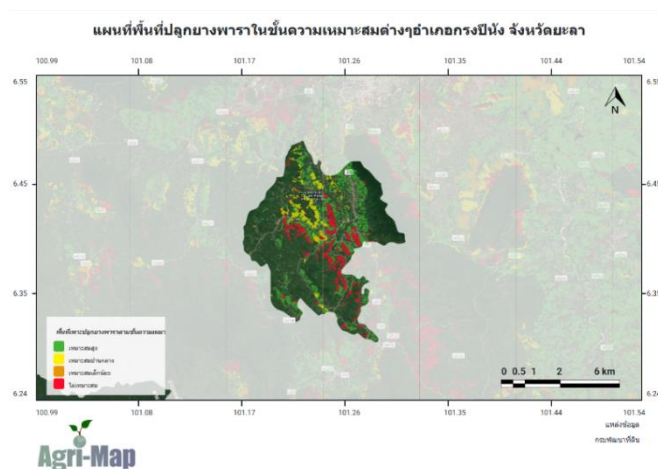

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง)
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๓) พื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา. (ไร่)				
		เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
๑	ตำบลกรงปินัง	๔,๗๘๐	๔๑๖	-	๔,๑๑๑	๑๗,๘๕๖
๒	ตำบลสะเอะ	๒,๗๗๔	๒,๐๓๒	-	๓,๙๐๙	๒๕,๒๒๓
๓	ตำบลบุโอง	๒,๗๖๘.๗๕	๑,๙๒๓	-	๙๖๑	๒๓,๔๑๒

๔	ตำบลห้วยกระทิง	๓,๒๘๐	๒๓๓	-	๑,๘๒๕.๕๑	๙,๑๕๒
	รวม	๑๓,๖๐๒.๗๕	๔๖๐๔	๐	๑๐๘๐๖.๕๑	๗๕๖๔๓

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>, พ.ศ.๒๕๖๙

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอกรงปินัง

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

๑) การใช้พันธุ์ดี

๑.พันธุ์อาร์อาร์ไอเอ็ม ๖๐๐ ปลูกทั้งหมดประมาณ ๙๔ %

๒. พันธุ์พีบี ๕/๕๑ ปลูกทั้งหมดประมาณ ๕ %

๓. พันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์อื่น ๆ ปลูกทั้งหมดประมาณ ๑ %

๒) การเตรียมดิน เตรียมดินโดยการไถ ๒ ครั้ง พรวน ๑ ครั้ง ในกรณีที่พื้นที่ลาดเท มาก เช่น เนินเขาชันเกิน ๑๕ องศา จะต้องทำขั้นบันไดหรือขานดินเพื่อป้องกันมิให้น้ำฝนชะล้างเอาหน้าดินไหล ไป ตามน้ำ อาจทำเฉพาะต้นหรือท้ายแถวเป็นแนวเดียวกัน ล้อมเป็นวงกลมรอบไปตามไหล่เขาหรือเนินก็ได้ โดย ให้ระดับขนาน

ไปกับพื้นดิน ชั้นบันไดควรกว้างน้อยที่สุด ๑.๕๐ เมตร แต่ละขั้นให้ตัดดินลึกและเอียงเข้าไป ในทางเนินดิน ตรงขอบด้านนอกทำเป็นคันดินสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร กว้าง ๖๐-๗๐ เซนติเมตร ระยะระหว่าง ชั้นบันไดประมาณ ๘-๑๐ เมตร

๓) การปลูกหลุมปลูกยางโดยทั่วไปจะมีขนาดกว้าง x ยาว x ลึก เท่ากับ ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร การขุดหลุมปลูกควร แยกดินบนและดินล่างไว้คนละส่วน ตากดินทิ้งไว้ ๑๐-๑๕ วัน จากนั้นย่อยดินบนให้ร่วนแล้วผสมปุ๋ยร็อคฟอสเฟต อัตรา ๑๗๐ กรัมต่อหลุม ระยะปลูก ๑. พื้นที่ราบ ถ้าต้องการปลูกพืชแซมในระหว่างแถวของต้นยาง

- ในภาคใต้และภาคตะวันออกให้ใช้ระยะปลูกระหว่างต้น ๒.๕๐ เมตร ระหว่างแถว ๘ เมตร จะได้จำนวน ๘๐ ต้นต่อไร่

- ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ใช้ระยะปลูกระหว่างต้น ๒.๕๐ เมตร ระหว่างแถว ๗ เมตร จะได้จำนวน ๙๑ ต้นต่อไร่ ถ้าต้องการปลูกพืชคลุมดินในระหว่างแถวของต้นยาง

- ในภาคใต้และภาคตะวันออกให้ใช้ระยะปลูกระหว่างต้น ๒.๕๐ เมตร ระหว่างแถว ๗ เมตร จะได้จำนวน ๙๑ ต้นต่อไร่

- ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ใช้ระยะปลูกระหว่างต้น ๓ เมตร ระหว่างแถว ๖ เมตร จะได้จำนวน ๘๘ ต้นต่อไร่ ๒. พื้นที่ลาดหรือพื้นที่เชิงเขา ตั้งแต่ความชัน ๑๕ องศาขึ้นไปต้องทำแนวชั้นบันไดโดยใช้ระยะระหว่างชั้นบันไดอย่างน้อย ๘ เมตร ระยะระหว่างต้น ๒.๕๐ หรือ ๓ เมตร เมื่อกำหนดระยะปลูกได้แล้วก็ทำการวางแผนและปักไม้ทำแนวเพื่อขุดหลุมปลูกต่อไป แนวปลูกควรวางตามทิศทางลม

๔) ระบบการให้น้ำ ๑. กรณียางปลูกใหม่ เราสามารถให้น้ำได้ตลอดปี โดยใช้สาย PE ร่วมกับหัวน้ำหยดแบบปรับปริมาณน้ำด้วยเกลียว ๕-๑๐ ลิตรต่อชั่วโมง (ราคาหัวละ ๒ บาท) เปิดน้ำครั้งละ ๒-๓ ชั่วโมง เดือนละ ๓ ครั้ง ในฤดูหนาว เมื่อเข้าฤดูร้อน เปิดน้ำประมาณ ๕ วัน/ครั้ง จะทำให้ต้นยางปีแรกไม่เฉาไม่ทิ้งใบในหน้าแล้ง และมีอัตราการตายจากความแห้งแล้งน้อยมากประมาณ ๒-๕ % แต่ถ้าไม่มีการให้น้ำจะมีอัตราการตายถึง ๑๐-๓๐ %

๒. ในยางปีสองและปีต่อไป ยางเริ่มแตกทรงพุ่มอาจใช้วิธีขยับเลื่อนสาย PE ทั้งเส้น จากหัวน้ำหยดที่หยดลงตรงโคนต้น ให้ขยับมาอยู่ตรงกลางระหว่างต้นในแถว เมื่อเปิดระบบน้ำ น้ำจะหยดลงตรงกลางระหว่างต้น ชีมลึก และเปียกนาน แต่อาจมีปัญหาเส้นผ่าศูนย์กลางความเปียกแคบไปเปียกไม่กระจาย จึงอาจเปลี่ยนใช้หัวมินิสปริงเกอร์แบบแป้นประทะใส่แทน ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องคำนวณปริมาณน้ำและแรงดันในสายให้พอดีกับจำนวนหัวมินิสปริงเกอร์ที่เปลี่ยนมาใส่ด้วย ส่วนหัวมินิสปริงเกอร์แบบสปัด(หมุน) ถ้าเรามีปริมาณน้ำจำกัดจะไม่แนะนำให้ใช้ เพราะมีข้อด้อยคือ การเปียกชีมจะไม่ลึกและระเหยหมดไปอย่างรวดเร็ว ถ้าจะให้ลึกต้องใช้หัวสปริงเกอร์ขนาด ๑๒๐ ลิตรต่อชั่วโมงขึ้นไป ซึ่งจะขัดแย้งกับปริมาณน้ำที่มีจำกัดและสิ้นเปลืองงบประมาณในการเดินท่อส่งน้ำหลัก main pipe

๓. ยางอายุ ๓-๔ ปีทรงพุ่มจะใหญ่โต เราจะไม่สามารถให้น้ำได้ตลอดปี เพราะยางปี ๓ จะมีปริมาณใบเยอะ คายน้ำมากในหน้าแล้งต้องปล่อยให้ทิ้งใบ หลังจากหมดฝนยางจะเริ่มทิ้งใบในเดือนมกราคมและเริ่มแตกใบใหม่หลังจากนั้นอีก ๑๕ วัน เราต้องปล่อยให้ต้นยางทิ้งใบตามธรรมชาติ และเมื่อต้นยางแตกใบใหม่ เราจึงเริ่มให้น้ำอีกครั้ง จนกว่าใบจะแก่

๕) การดูแลรักษา การดูแลรักษาต้นยางพารา ยิ่งดูแลดีก็จะทำให้ต้นยางโตและมีขนาดพร้อมกรีดได้ไม่ยาก ได้ผลผลิตดี ผลตอบแทนคุ้มค่า แต่หากดูแลผิดวิธีก็จะทำให้เกิดผลเสียภัยกับต้นยางพาราได้เช่นกัน จากที่คณะ GAP ศูนย์บริการทดสอบรับรองภาคใต้ ศูนย์วิจัยยางบุรีรัมย์ และศูนย์วิจัยยางจะเข้ตรา ได้เข้าไปสำรวจเพื่อแนะนำให้เกษตรกรชาวสวนยางผลิตรายก่อนด้วยตามมาตรฐาน GAP พบว่า เกษตรกรบางรายยังไม่มี ความเข้าใจ การจัดการสวนยางอย่างถูกวิธี ที่เห็นได้ชัด คือ "การใส่ปุ๋ยยางพาราไม่ถูกสูตร ไม่ถูกวิธี และไม่ใส่ตามช่วงฤดูกาล"

๖) การใส่ปุ๋ย วิธีการใส่ปุ๋ยให้ต้นยางอย่างถูกต้อง ยังต้องมีการจัดการใส่ให้ถูกวิธีอีกด้วย หากวิธีการใส่ที่ผิดสูตร ผิดวิธี นอกจากจะเสียเงิน เสียเวลา ไม่ได้ผลผลิตตามต้องการแล้ว ยังทำให้ต้นยางไม่สามารถดูดซึมแร่ธาตุสารอาหารได้เต็มที่เช่นกัน ดังนั้นจำเป็นต้องดูแลและใส่ปุ๋ยให้ถูกต้องตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทยคือสวนยางที่เปิดกรีดแล้ว สูตร ๓๐ - ๕ - ๑๘ หรือสูตรใกล้เคียง ๒๙ - ๕ - ๑๘ ไม่ควรใส่ปุ๋ยตรงโคนต้นยาง เนื่องจากรากแขนงและรากฝอยไม่ได้ยู่บริเวณนั้น จึงไม่สามารถดูดสารอาหารได้เต็มที่ ดังนั้นควรใส่ตรงกลางระหว่างแถวยาง ซึ่งรากแขนงสามารถดูดซึมได้ดี หากโรยปุ๋ยลงระหว่างร่องแถวยาง แต่ไม่ไถไถบยางออก แร่ธาตุสารอาหารจะซึมสู่ดินได้ช้า เป็นไปได้เพียงแค่อร่อนตกลงมาเพื่อให้ปุ๋ยละลายและซึมลงสู่ดิน ซึ่งใช้เวลานานเกินไป แต่การใส่ปุ๋ยที่ถูกต้อง คือ ต้องไถไถบยางบริเวณนั้นออกไปจนเห็นชั้นดินและโรยปุ๋ยลงไป หรือขุดดินฝังกลบที่ระดับความลึกไม่เกิน ๒๐ ซม. หลังจากนั้นให้ไถไถบยางกลบ ซึ่งการทำแบบนี้จะทำให้การดูดซึมปุ๋ยได้เร็วขึ้น นอกจากนี้การใส่ปุ๋ยถูกต้อง สูตรวิธีทำให้ต้นยางเปลี่ยนได้ น้ำยางดี เนื้อยางแห้ง (DRC) สูง ติดลูกน้อย ใบหนา ดอก ผลัดใบช้า เพิ่มวันกรีดในปีนั้นได้อีกด้วย และควรใส่ปุ๋ยในช่วงต้นฝนและปลายฝน โดยใส่ในขณะที่ดินมีความชื้นเพียงพอที่จะสามารถจัดการดูแลสวนยางก่อนเปิดกรีดและหลังปิดกรีดได้ตามมาตรฐาน GA

๗) การเก็บเกี่ยว สวนยางพาราที่ปลูกไว้หากได้ทำการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง ภายในระยะเวลา ๖ ปีเต็ม หรือปีที่ ๗ จะสามารถกรีดน้ำยางพาราได้ เป็นการเริ่มต้นการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากสวนยางพารา เป็นการสร้างรายได้หลังจากลงทุนมานาน ผลผลิตจากยางพารามีน้ำยางพารา เศษยาง เนื้อไม้ ลูกยางพารา และใบยางพารา

- น้ำยางพารา เป็นผลผลิตหลักที่สร้างรายได้มหาศาลขึ้นอยู่กับราคาของน้ำยางในขณะกรีด น้ำยางพาราสามารถนำไปแปรรูปเป็นน้ำยางข้น ยางแท่ง หรือยางแผ่นดิบ ใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ มูลค่าของน้ำยางพาราในกรณี ๑ รอบตัดฟันใช้เวลา ๒๐ ปี สามารถกรีดยางพาราได้ ๑๓ ปี ผลผลิตเฉลี่ยปีละ ๒๒๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็นผลผลิตคิดเป็นเนื้อยางแห้ง = $๑๓ \times ๒๒๐ = ๒,๘๖๐$ กิโลกรัม ราคาเฉลี่ย (ปี ๒๕๔๗) กิโลกรัมละ ๔๕ บาท เป็นรายได้รวม = ๑๒๘,๗๐๐ บาท/ไร่

- เศษยาง เป็นผลพลอยได้จากการกรีดยาง คือน้ำยางดิบที่จับตัวแข็งก่อนนำไปแปรรูป เป็นผลผลิตอื่นปริมาณเศษยางจะมีประมาณ ๕% ของเนื้อยางในเวลา ๑๓ ปี จะมีผลผลิต = $๒,๘๖๐ \times ๐.๐๕ = ๑๔๓$ กิโลกรัม ราคาประมาณครึ่งหนึ่งของยางแห้งประมาณ กิโลกรัมละ ๒๒.๕๐ บาท เป็นรายได้รวมประมาณ ๓,๒๑๗.๕๐ บาท/ไร่ เศษยางมีหลายชนิด เช่น

- เนื้อไม้ยางพารา เป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดการกรีดยางพารา เนื้อไม้สามารถนำไปแปรรูปทำเป็นไม้เพื่อการก่อสร้าง เครื่องเรือน ไม้อัด และเศษไม้ ปลายไม้ ทำเชื้อเพลิงได้ ราคาเฉลี่ย (๒๕๔๗) ประมาณไร่ละ ๒๐,๐๐๐ บาท

- ลูกยางพารา สามารถเก็บขายเพื่อใช้ผลิตเป็นสต็อคต้นตอยางได้ถ้าต้นยางพารา ๑ ไร่ ให้ลูกที่นำไปขายได้ประมาณ ๑๐ กิโลกรัม/ปี ในเวลา ๑๓ ปีจะขายได้ ๑๓๐ กิโลกรัม ราคาขึ้นอยู่กับความต้องการกล้ายางพาราในขณะนั้นๆ

คิดประมาณกิโลกรัมละ ๕ บาท จะขายลูกยางพาราได้ไร่ละ ๖๕๐ บาท

- ใบยางพารา สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์เป็นของที่ระลึก เช่น ดอกไม้ ฝีเสื้อ

๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว สวนยางพาราที่ปลูกไว้หากได้ทำการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง ภายในระยะเวลา ๖ ปีเต็ม หรือปีที่ ๗ จะสามารถกรีดน้ำยางพาราได้ เป็นการเริ่มต้นการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากสวนยางพารา เป็นการสร้างรายได้หลังจากลงทุนมานาน ผลผลิตจากยางพารามีน้ำยางพารา เศษยาง เนื้อไม้ ลูกยางพารา และใบยางพารา

- น้ำยางพารา เป็นผลผลิตหลักที่สร้างรายได้มหาศาลขึ้นอยู่กับราคาของน้ำยางในขณะกรีด น้ำยางพาราสามารถนำไปแปรรูปเป็นน้ำยางข้น ยางแท่ง หรือยางแผ่นดิบ ใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ มูลค่าของน้ำ

ยางพาราในกรณี ๑ รอบตัดฟันใช้เวลา ๒๐ ปี สามารถกรีดยางพาราได้ ๑๓ ปี ผลผลิตเฉลี่ยปีละ ๒๒๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็นผลผลิตคิดเป็นเนื้อยางแห้ง = $13 \times 220 = 2,860$ กิโลกรัม ราคาเฉลี่ย (ปี ๒๕๔๗) กิโลกรัมละ ๔๕ บาท เป็นรายได้รวม = ๑๒๘,๗๐๐ บาท/ไร่

- เศษยาง เป็นผลพลอยได้จากการกรีดยาง คือน้ำยางดิบที่จับตัวแข็งก่อนนำไปแปรรูป เป็นผลผลิตอื่น ปริมาณเศษยางจะมีประมาณ ๕% ของเนื้อยางในเวลา ๑๓ ปี จะมีผลผลิต = $2,860 \times 0.05 = 143$ กิโลกรัม ราคาประมาณครึ่งหนึ่งของยางแห้งประมาณ กิโลกรัมละ ๒๒.๕๐ บาท เป็นรายได้รวมประมาณ ๓,๒๑๗.๕๐ บาท/ไร่ เศษยางมีหลายชนิด เช่น

- เนื้อไม้ยางพารา เป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดการกรีดยางพารา เนื้อไม้สามารถนำไปแปรรูปทำ เป็นไม้เพื่อการก่อสร้าง เครื่องเรือน ไม้อัด และเศษไม้ ปลายไม้ ทำเชื้อเพลิงได้ ราคาเฉลี่ย (๒๕๔๗) ประมาณไร่ละ ๒๐,๐๐๐ บาท

- ลูกยางพารา สามารถเก็บขายเพื่อใช้ผลิตเป็นสต็อคตันต่อรายได้ถ้าต้นยางพารา ๑ ไร่ ให้ลูกที่นำไป ขายได้ประมาณ ๑๐ กิโลกรัม/ปี ในเวลา ๑๓ ปีจะขายได้ ๑๓๐ กิโลกรัม ราคาขึ้นอยู่กับความต้องการกล้ายางพารา ในขณะนั้นๆ

คิดประมาณกิโลกรัมละ ๕ บาท จะขายลูกยางพาราได้ไร่ละ ๖๕๐ บาท

- ใบยางพารา สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์เป็นของที่ระลึก เช่น ดอกไม้ ฝีเสื่อ

๔) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปทอรา (Phytophthora leaf fall)

สาเหตุ เกิดจากเชื้อรา *Phytophthora botryosa* chee, *P. palmivora* (Butl.) Butl.,

P. nicotianae Van Breda de Haan var. *parasitica* (Dastur) Waterhouse

ลักษณะอาการ ก้านใบเป็นรอยขีดสีน้ำตาลเข้มถึงดำตามความยาวของก้านใบ แผลบริเวณทางเข้าของเชื้อมีหยดน้ำยางเล็กๆ เกาะติดอยู่ เมื่อสะบัดใบเบาๆ ใบย่อยจะหลุดทันที ต่างจากการร่วงตามธรรมชาติ ซึ่งเมื่อสะบัดใบย่อยจะไม่ร่วง บางครั้งแผ่นใบอาจ เป็นแผลสีน้ำตาลเข้มถึงดำ ช้ำน้ำ ขนาดแผลไม่แน่นอน หากเข้าทำลายฝักยางจะทำให้เน่า อาจพบเชื้อราสีขาวเจริญปกคลุม ฝักไม่แตกและไม่ร่วงหล่นตามธรรมชาติ กลายเป็นแหล่งสะสมเชื้อต่อไป

การแพร่ระบาด ระบาดโดยน้ำฝน ลม ความรุนแรงขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตก เชื้อต้องการน้ำเพื่อการขยายพันธุ์ จึงระบาดได้ดีในสภาพอากาศเย็น ฝนตกชุก ความชื้นสูงอย่างน้อย ๔ วัน โดยมีแสงแดดน้อยกว่า ๓ ชั่วโมงต่อวันพืชอาศัย ส้ม ทุเรียน พริกไทย ปาล์ม โกโก้

การป้องกันกำจัด

๑. ไม่ควรปลูกพืชอาศัยเป็นพืชแซมยาง

๒. กำจัดวัชพืชและตัดแต่งกิ่งในสวนยางให้อากาศถ่ายเทสะดวก เพื่อลดความชื้น

๓. หากระบาดกับต้นยางอายุน้อยกว่า ๒ ปี ป้องกันกำจัดโดยพ่นสารเคมี

๔. ต้นยางใหญ่ที่เป็นโรครุนแรงจนใบร่วงหมดต้น ให้หยุดกรีดยางและบำรุงต้นให้สมบูรณ์

โรคเส้นดำ (Black stripe)

สาเหตุ เกิดจากเชื้อรา *Phytophthora botryosa* chee, *P. palmivora* (Butl.) Butl.

ลักษณะอาการ เหนือรอยกรีดเป็นรอยขีด ต่อมาเป็นรอยบวมสีดำหรือสีน้ำตาลดำตามแนวยาวของลำต้น เมื่อเดือนเปลือกบริเวณรอยบวมสีดำ จะเห็นลายเส้นสีดำบนเนื้อไม้ และอาจลุกลามลงใต้รอยกรีด ถ้าอาการรุนแรง เปลือกบริเวณที่เป็นโรคปริเน่า มีน้ำยางไหล เปลือกเน่าหลุดออกมา ถ้าเชื้อเข้าทำลายไม่รุนแรง เปลือกงอกใหม่จะเป็นปุ่มปม

การแพร่ระบาด เชื้อบนฝักและใบที่เป็นโรคถูกชะล้างโดยน้ำฝนลงมาถึงหน้ากริด พบระบาดรุนแรงเมื่อกริดยางติดต่อกันในฤดูฝนโดยไม่มี การป้องกันรักษาหน้ากริด โดยเฉพาะเมื่อความชื้นสูงกว่า ๘๐% หน้ากริดจะเปียกอยู่ตลอดเวลา เหมาะต่อการขยายพันธุ์ของเชื้อพืชอาศัย เชื้อรา *P.palmivora* สามารถเข้าทำลายพืชอื่นได้หลายชนิด เช่น มะละกอ แตงโม ส้ม ทุเรียน พริกไทย โกโก้ มะพร้าว ยาสูบ ส่วนเชื้อรา *P.botryosa* สามารถเข้าทำลาย ทุเรียน ส้ม และกล้วยไม้ได้

การป้องกันกำจัด

๑. ไม่ควรปลูกพืชอาศัยเป็นพืชแซมยาง
๒. หลีกเลี่ยงการเปิดกริดยางในฤดูฝน ในพื้นที่ที่มีโรคระบาดรุนแรง
๓. ระยะที่มีโรคใบร่วงระบาดใช้สารเคมีป้องกันโรคที่หน้ากริด

หนอนทราย (Cockchafers)

หนอนทรายเป็นตัวหนอนของด้วงปีกแข็งชนิดหนึ่งซึ่งเป็นศัตรูกัดกินและทำลายรากยาง ทำให้ต้นยางตายเป็นหย่อมๆ ลักษณะและวงจรชีวิต ตัวเมียวางไข่ในสวนยางอาจเป็นพองเดี่ยวๆ หรือเป็นกลุ่มก้อน และฟักเป็นตัวหนอนในอีก ๒-๓ สัปดาห์ต่อมา ตัวหนอนมีสีขาว รูปร่างอเหมือนตัว C ลำตัวยาว ๓-๕ ซม. อาศัยอยู่ในดิน กินอินทรีย์วัตถุและรากพืชเป็นอาหาร เมื่อเจริญเต็มที่แล้วจึงขุดดินเป็นโพรงลึกลงไปและสร้างผนังหนาห่อหุ้มตัวเพื่อเข้าดักแด้ ตัวเต็มวัยเป็นแมลงปีกแข็งขนาดใหญ่ ตัวอ้วนป้อมและสั้น ลำตัวยาว ๓-๕ ซม. กลางวันหลบซ่อนในดิน ออกบินหากินช่วงพลบค่ำ

การทำลาย กินรากยางในระยะต้นเล็กอายุ ๖-๑๒ เดือน ทำให้ต้นยางมีอาการใบเหลืองและเหี่ยวแห้งตาย มักพบในสวนยางที่ปลูกทดแทน ตัวหนอนจะอาศัยอยู่ที่รากของตออย่างเก่า และออกมากัดกินรากยางอ่อนและพืชร่วม พืชแซมชนิดอื่นๆ ที่อยู่ในแปลงยาง เช่น สับปะรด หวาย ลองกอง ทุเรียน มังคุด เนียงนก มะฮอกกานี รวมทั้งหญ้าคา ยังไม่พบความเสียหายในต้นยางที่อายุมาก แต่พบว่าตออย่างเก่าที่อยู่ในสวนยางจะเป็นแหล่งอาศัยและเป็นแหล่งอาหารของแมลงชนิดนี้ เป็นอย่างดี

การแพร่ระบาด ระบาดในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม พบระบาดในพื้นที่ที่ดินเป็นดินร่วนปนทราย

การป้องกันกำจัด

๑. ดักจับตัวเต็มวัยช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม ด้วยกับดักแสงไฟหรือตาข่ายในช่วงพลบค่ำ จะช่วยลดปริมาณแมลงได้เป็นอย่างดี
๒. ปลูกตะไคร้เพื่อล่อตัวหนอนให้ออกมาแล้วนำไปทำลาย
๓. ใช้สารเคมีราดรอบโคนต้นยางและตออย่างเก่าแล้วกลบดิน

ปลวก (Termites)

ในสวนยางมีปลวกอาศัยอยู่หลายชนิด ส่วนใหญ่กัดกินรากพืชที่ตายแล้วเป็นอาหารและให้ประโยชน์ ในการให้

อินทรีย์วัตถุแก่ดิน มีเพียงชนิดเดียวที่ทำลายต้นยางสด คือ *Coptotermes curvignathus*

ลักษณะและวงจรชีวิต ปลวกเป็นแมลงสร้างรังอยู่ในดิน มีชีวิตรวมกันอยู่เป็นสังคม มีรูปร่างต่างกันไปตามวรรณะ ปลวกที่ทำลายต้นยาง เป็นวรรณะนักรบ สังเกตได้จากกรามที่มีขนาดใหญ่ เมื่อใช้กรามจับสิ่งของจะขับของเหลวคล้ายน้ำนมออกมาจากส่วนหัวตอนหน้าทันที ปลวกแต่ละรังมีจำนวนนับพันนับหมื่นตัว โดยฟักออกจากไข่และเจริญเป็นตัวเต็มวัย โดยการเปลี่ยนรูปร่างที่ละน้อย โดยไม่ผ่านดักแด้

การทำลาย ต้นยางที่ถูกทำลายส่วนมากจะมีอาการใบเหลืองเหมือนโรคราก ทำลายลำต้นยางได้ทุกระยะ โดยการกัดกินรากและโคนต้น ต้นยางที่ปลูกใหม่จะถูกทำลายอย่างรวดเร็ว ต้นยางใหญ่ที่ถูกทำลายจะไม่

สามารถมองเห็นลักษณะการทำลายจากภายนอกได้เลย จนกระทั่งต้นยางโคนล้มเพราะถูกลมพัดแรงหรือต้องขูดรากขึ้นดูจึงจะเห็นโพรงปลวกที่โคนราก

การแพร่ระบาด พบมากในพื้นที่ดินเป็นลูกรัง

การป้องกันกำจัด ทำได้ยากเนื่องจากปลวกมีชีวิตร่วมกันแบบสังคมและอาศัยอยู่ใต้ดิน วิธีที่จะป้องกันกำจัดได้ก็โดยใช้สารเคมีที่เป็นของเหลว ราดรอบโคนต้น เพื่อให้ซึมลงไปตามรากโดยการขุดดินเป็นร่องแคบๆ ที่โคนต้น เพื่อป้องกันไม่ให้สารเคมีซึมขยายออกไปมากเกินไป๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอกรงปินังมีการปลูกยางพารา ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา	←→				△		▽	▽	▽			
	←.....→	←.....→			←.....→	←.....→	←.....→	←.....→	←.....→	←.....→	←.....→	←.....→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก

(ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๘

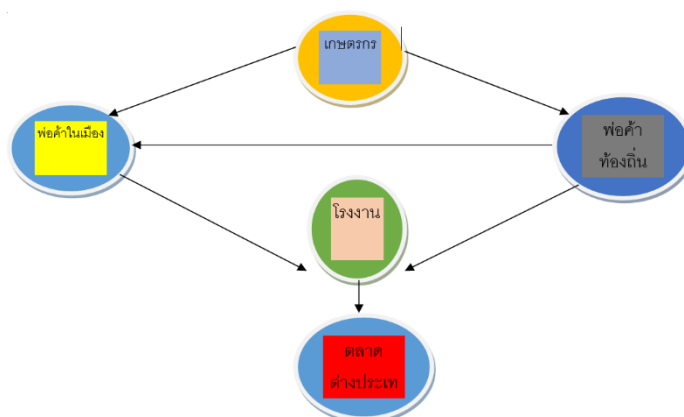
รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	ราคา	หน่วย	ราคา	หน่วย	
พันธุ์ยาง	-	-	๑,๔๐๐	บาท	๑.พันธุ์อาร์อาร์ไอเอ็ม ๖๐๐ ๒. พันธุ์พีบี ๕/๕๑ ๓. พันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์อื่น ๆ
ค่าแรงปลูก	-	-	๑,๗๐๐	บาท	
- ค่าแรงงานตัดหญ้า+ค่า น้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	๖๐๐	บาท	
ปุ๋ย (๒ ครั้ง)	-	-	๑,๕๐๐	บาท	๓๐ - ๕ - ๑๘ ๒๙ - ๕ - ๑๘
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	-	-	๕๐๐	บาท	
เก็บเกี่ยวต้นละ ๑๒๐ บาท	-	-	๒๐๐	บาท	
รวม	-	-	๖,๐๐๐	บาท	

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

Flow chart แสดงเส้นทางวิถีตลาดของอำเภอกรงปินัง

ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดยางพาราอำเภอกรงปินัง
(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอกรงปินัง ไม่มีโรงงานแปรรูปยางพารา แต่มีแหล่งรับซื้อยางของพ่อค้าคนกลาง และมีโรงงานยางพาราและผลิตภัณฑ์ในเขตอำเภอกรงปินัง รวม ๗ แห่ง

ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๑	กรงปินัง	ทำสวนยางพารา	การจัดการสวนยางพารา การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต และการเสริมรายได้ในสวนยางพารา
๒	๖	สะเอะ	ทำสวนยางพารา	การจัดการสวนยางพารา การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต และการเสริมรายได้ในสวนยางพารา

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	-	-
แปลงใหญ่	๔	๑. แปลงใหญ่ยางพารา ม.๔ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง ๒. แปลงใหญ่ยางพาราบ้านแปแจง หมู่ ๕ ตำบลสะเอ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา ๓. แปลงใหญ่ยางพารา ต.ห้วยกระทิง อ.กรงปินัง จ.ยะลา ๔. แปลงใหญ่ยางพารา ต.บุโอง อ.กรงปินัง จ.ยะลา
วิสาหกิจชุมชน	-	วิสาหกิจชุมชนรับซื้อผลผลิตยางพาราตำบลสะเอะ
กลุ่มแม่บ้าน	-	-

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอกองปิ้ง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ยางพารา อำเภอกองปิ้ง

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่ปลูกมีศักยภาพสูง: มีพื้นที่เหมาะสมสูง (S๑) สำหรับการปลูกยางพาราไร่ และพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒)	ในพื้นที่นี้มีแหล่งรวบรวมยางก้อนถ้วย และไม้ยางพารากระจายตัวอยู่ในพื้นที่	มีความพยายามยกระดับไปสู่ BCG Economy เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่ โดยมีหน่วยงานอย่าง การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดยะลา เป็นผู้กำกับดูแล
	ปัญหา Pain point	๑.ปัญหาจากสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากตั้งอยู่ในภาคใต้ของประเทศ มีช่วงฤดูฝนที่ยาวนาน ทำให้มีช่วงการเก็บเกี่ยวผลผลิตน้อย จึงมีผลผลิตน้อยและไม่ต่อเนื่อง ๒. ปัญหาจากการขนส่ง เนื่องจากสวนยางบางส่วนอยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือภูเขา ถนนและระบบการขนส่งไม่เอื้ออำนวย ทำให้การขนส่งผลผลิตจากสวนทำได้ยาก	๑.ปัญหาการรวบรวม: ตลาดท้องถิ่นมักไม่ได้รับการพัฒนาเพียงพอเมื่อเทียบกับตลาดกลาง ทำให้เกษตรกรขาดอำนาจต่อรองราคา ๒.ปัญหาโลจิสติกส์: การขนส่งจากจุดรวบรวมไปยังโรงงานแปรรูปใช้เวลานานและต้นทุนสูง	๑.ปัญหาวัตถุดิบ: วัตถุดิบมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ ส่งผลต่อกระบวนการผลิตยางแปรรูปคุณภาพสูง ๒.ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ (เป็นบริบทเฉพาะของจังหวัดยะลา) ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการขนส่งและการลงทุน
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน: ส่งเสริมการผลิตยางแผ่นรมควันหรือน้ำยางเข้มข้นแทนยางก้อนถ้วย เพื่อเพิ่มมูลค่า	สร้างความเข้มแข็งในพื้นที่: ส่งเสริมการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน/สหกรณ์ยางพาราที่เข้มแข็งเพื่ออำนาจต่อรอง	พัฒนาระบบโลจิสติกส์: ลดความสูญเสียระหว่างขนส่ง (Minimize Loss) โดยใช้บรรจุภัณฑ์และยานพาหนะที่ได้มาตรฐาน และจัดระเบียบการขนส่งแบบรวมกลุ่ม (Consolidation)
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	๑.เป็นเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่นิยมปลูกพันธุ์ RRIM ๖๐๐ โดยมีต้นทุนการผลิตที่ต้องแบกรับทั้งค่าปุ๋ยและสารเคมี	๑.ผู้รวบรวมและจัดรับซื้อท้องถิ่น: ทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างเกษตรกรกับโรงงาน	๑.การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) จังหวัดยะลา: มีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ พัฒนา "เกษตรกรปราดเปรื่อง" (Smart Farmer) และสนับสนุนเงินทุน เช่น ทุนปลูกแทนไร่ละ ๑๖,๐๐๐ บาท

		๒.แรงงานรับจ้างกรีดยาง: มีทั้งแรงงานท้องถิ่นและแรงงานจากพื้นที่อื่น โดยมี อัตราค่าจ้างเฉลี่ย ๓๐๐-๓๒๐ บาทต่อวัน ๓.ความปลอดภัยในชีวิต: มีผู้คนในพื้นที่ต้องคำนึงถึง สถานการณ์ความไม่สงบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและเวลาในการเข้าสวนยาง (มักต้องเข้าสวนสายกว่าปกติเพื่อความปลอดภัย)		สถาบันการศึกษา: เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (YRU) ที่เข้ามาศึกษาวิจัยด้านต้นทุนและผลประโยชน์การเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในห่วงโซ่อุปทาน
	ปัญหา Pain point	๑. ปัญหาด้านรายได้ จากราคายางที่ไม่แน่นอนและการถือครองที่ดินขนาดเล็ก ๑. ปัญหาขาดแคลนแรงงาน: การเข้าสู่สังคมสูงวัยของเกษตรกร ทำให้กรีดยางเองไม่ได้ และค่าแรงจ้างกรีดยางสูง ๒.ขาดองค์ความรู้: เกษตรกรขาดความรู้ในการผลิตยางคุณภาพสูง เพื่อเพิ่มมูลค่าและขาดความเข้าใจในกลไกราคา	การรวมกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง: การบริหารจัดการในรูปกลุ่มยังขาดระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การแปรรูปร่วมกันไม่ต่อเนื่องและขาดอำนาจการต่อรอง	๑.การขาดแคลนแรงงานไทยทำให้ต้องพึ่งพา แรงงานต่างด้าว ซึ่งแม้จะช่วยลดต้นทุนบางส่วนแต่มีความเสี่ยงด้านการจัดการและสวัสดิการ ๒.สภาพแวดล้อมในการทำงานในโรงงานและสวนยางยังมีความเสี่ยงด้าน อาชีวอนามัย และความปลอดภัย
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	๑.ด้านการจัดการแรงงาน: ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น เครื่องมือทุ่นแรงกรีดยาง และเครื่องจักรผลิตยาง เพื่อลดการใช้แรงงานคน	๑.จัดตั้งศูนย์ข้อมูลราคายางท้องถิ่น พัฒนาสหกรณ์ให้เป็นศูนย์กลางจำหน่ายตรงสู่โรงงานอุตสาหกรรมเพื่อลดคนกลาง ๒.พัฒนาวिकासหกิจชุมชนหรือกลุ่มเกษตรกรแปรรูป	๒.พัฒนาทักษะการตลาด: ยกระดับกลุ่มเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการแปรรูป ผลิตยางแปรรูปขั้นต้น (เช่น ยางแผ่นรมควันคุณภาพสูง) และขั้นปลาย (เช่น ผลิตภัณฑ์ยางพาราในชีวิตประจำวัน)

		๒.ด้านการพัฒนาคน (Skill Development): อบรมเทคนิคการกรีดยางแบบใหม่ การแปรรูปยางเบื้องต้น (เช่น ยางแผ่นรมควัน) เพื่อเพิ่มมูลค่า แทนการขายน้ำยางสด	ยางพารา เพื่อให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในห่วงโซ่เพิ่มมูลค่า (Value Chain)	๒.สร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร: สนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและสร้างมูลค่ากันชน (Buffer Stock) รักษาเสถียรภาพราคา
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ผลผลิตที่จำหน่ายส่วนใหญ่เป็นยางก้อนถ้วย รองลงมาเป็นน้ำยางสด และมียางแผ่นดิบบ้างเล็กน้อย	เป็นสินค้าที่แปรรูปจากน้ำยางสดหรือยางดิบ โดยโรงงานในจังหวัดยะลา และพื้นที่ใกล้เคียงจะรับวัตถุดิบมาแปรรูปเป็น - ยางแผ่นรมควัน (RSS) - ยางแท่ง (TSR) - น้ำยางข้น (Concentrated Latex) ไม้ยางพาราแปรรูป	เริ่มมุ่งเน้นการผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป เช่น ถุงมือยาง, ยางยืด, และ ส่วนประกอบรถยนต์
	ปัญหา Pain point	๑. เกษตรกรรายย่อยผลิตน้ำยางสดและยางก้อนถ้วยเป็นหลัก ปัญหาคือคุณภาพไม่สม่ำเสมอ ๒.ขาดแคลนแรงงานกรีดยางในพื้นที่ ทำให้การผลิตลดลง	กลุ่มเกษตรกรไม่มีความเข้มแข็งและไม่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ	เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปขั้นพื้นฐาน จึงทำให้ขายสินค้าได้ในราคาไม่สูง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	อบรมเทคนิคการทำยางก้อนถ้วยและน้ำยางสดคุณภาพดี ลดสิ่งเจือปน	เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตรวมถึงรวบรวมผลผลิตเพื่อให้สามารถต่อรองราคาได้	๑.พัฒนาโรงงานแปรรูปยางขั้นกลางและขึ้นปลายในพื้นที่ ๒.ส่งเสริมการตลาดและแบรนด์ท้องถิ่น: สร้างแบรนด์สินค้าแปรรูปจากยะลา และใช้ช่องทางออนไลน์เพื่อขยายตลาด

ชนิดสินค้าทุเรียน

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

☒ น้ำฝน ☐ชลประทาน ☐ บ่อน้ำบาดาล ☐ แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก ทุเรียน

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๙๑,๖๑๒ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอกรงปินัง	-	๓๒,๑๘๓	๙,๖๙๘	๔๙,๗๓๑	๙๑,๖๑๒
ตำบลกรงปินัง	-	๑๐,๖๓๙	๑๐๓๙	๖,๖๘๗	๑๘,๕๐๙
ตำบลสะเอะ	-	๗๗๘๐	๔,๕๙๖	๑๘,๖๙๓	๓๑,๐๖๙
ตำบลบุโอง	-	๖,๐๑๑	๒,๑๒๓	๑๓,๒๑๙	๒๑,๓๕๓
ตำบลห้วยกระทิง	-	๘,๒๕๓	๑,๒๙๖	๑๑,๑๓๒	๒๐,๖๘๐

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) พื้นที่ปลูกทุเรียน

ตารางที่ ๓๗ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตทุเรียน

ที่	ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ตัน)
๑	กรงปินัง	๑,๓๓๘	๒,๑๙๐	๑,๖๔๒	๑,๖๔๒	๑,๐๐๐
๒	สะเอะ	๖๒๐	๑,๕๕๑	๑,๑๕๘	๑,๑๕๘	๑,๐๐๐
๓	ห้วยกระทิง	๑๑๕	๙๖๒	๓๙๖	๓๙๖	๑,๐๐๐
๔	บุโอง	๒๘๘	๖๓๑	๔๗๙	๔๗๙	๑,๐๐๐
	รวม	๒,๓๖๑	๕,๓๓๔	๓,๖๗๕	๓,๖๗๕	๑,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน (พื้นที่ปลูกจริง)

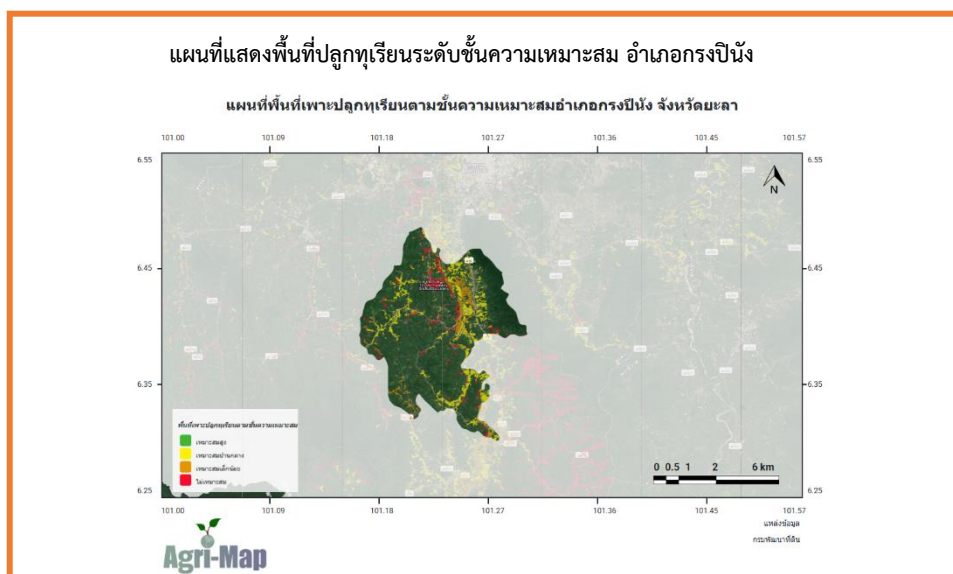
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๓) พื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียน ๑๖,๒๓๔ไร่				
		เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
๑	ตำบลกรงปินัง	-	๓,๒๐๑	๑,๕๒๑	๒๗๐	๔,๙๙๑
๒	ตำบลสะเอะ	-	๒,๑๑๔	๗๘๕	๑,๐๓๑	๓,๙๓๐
๓	ตำบลบุโอง	-	๑,๒๔๗	๔๗๒	๑,๔๕๒	๓,๑๖๘
๔	ตำบลห้วยกระทิง	-	๒,๔๖๙	๙๐๔	๕๙๑	๔,๑๔๔.๓๙
	รวม	-	๙,๒๑๒	๓,๖๘๑	๓,๓๕๒	๑๖,๒๓๔

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙

ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภองรงปิ้ง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

๑) การใช้พันธุ์ดี

๑. พันธุ์หมอนทอง ๙๕ %

๒. พันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์อื่น ๆ ปลูกทั้งหมดประมาณ ๕ %

๒) การเตรียมดิน ต้องปรับพื้นที่ก่อนที่จะกำหนดผังปลูกและติดตั้งระบบน้ำ โดยปรับพื้นที่ให้ราบไม่ให้มีแอ่งที่น้ำท่วมขังได้ และถ้าเป็นไปได้ควรปรับเป็นเนินลูกฟูกเพื่อปลูกทุเรียนบนสันเนิน ระยะห่างระหว่างต้นและระหว่างแถวด้านละ ๙ เมตร ปลูกได้ไร่ละ ๒๐ ต้น หรือ ๘ ถึง ๑๐ X ๘ ถึง ๑๐ เมตร ปลูกทุเรียนได้ประมาณ ๑๖ ถึง ๒๕ ต้นต่อไร่ และการทำสวนขนาดใหญ่ ควรขยายระยะระหว่างแถวให้กว้างขึ้นเพื่อสะดวกต่อการนำเครื่องจักรกลต่างๆ ไปทำงานในระหว่างแถว นอกจากนี้ในการวางแผนกำหนดแถวปลูก จะต้องคำนึงถึงแนวปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ หรืออาจกำหนดในแนวตั้งฉากกับถนน หรือกำหนดแถวปลูกไปในแนวทิศตะวันออกหรือทิศตะวันตก และถ้ามีการจัดวางระบบน้ำจะต้องพิจารณาแนวทางการจัดวางท่อในสวนด้วย จากนั้นจึงปักไม้ตามระยะที่กำหนดเพื่อขุดหลุมปลูกต่อไป

๓) การปลูกการปลูกทุเรียนสามารถทำได้ทั้งการขุดหลุมปลูก ซึ่งเหมาะกับพื้นที่ที่ค่อนข้างแล้งและยังไม่มีกรวางระบบน้ำไว้ก่อนปลูก ซึ่งวิธีนี้ดินในหลุมจะช่วยเก็บความชื้นได้ดีขึ้น แต่หากมีฝนตกชุก มีน้ำขังจะทำให้รากเน่าและต้นทุเรียนตายได้ง่าย ส่วนการปลูกโดยไม่ต้องขุดหลุม (ปลูกแบบนั่งแท่นหรือยกโคก) เหมาะกับพื้นที่ฝนตกชุก วิธีนี้ทำให้มีการระบายน้ำดี น้ำไม่ขังบริเวณโคนต้น แต่ต้องวางระบบน้ำให้ดีกว่าก่อนปลูก ซึ่งต้นทุเรียนจะเจริญเติบโตเร็วกว่าการขุดหลุม ทั้งนี้จุดเน้นที่สำคัญ คือ ควรใช้ต้นกล้าที่มีขนาดเล็ก มีระบบรากดี ไม่ขดงอ แต่หากจะปลูกด้วยต้นกล้าขนาดใหญ่ควรตัดแต่งรากที่ขดงอทั้งที่ก้นถุงและด้านข้าง รวมทั้งควรมีการพรางแสงให้กับต้นทุเรียนที่ปลูกใหม่ด้วยตาข่ายพรางแสงหรือ(ทาง) ใบมะพร้าว หรือปลูกไม้ที่ให้ร่มเงา เช่น กล้วย เป็นต้น

๔) ระบบการให้น้ำ ควรให้น้ำสม่ำเสมอในช่วงที่มีการเจริญเติบโตทางใบ และงดน้ำในช่วงปลายฝนเพื่อเตรียมการออกดอก เมื่อทุเรียนออกดอกแล้วให้ควบคุมปริมาณน้ำที่จะให้ โดยค่อยๆ เพิ่มปริมาณน้ำขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้ดอกทุเรียนมีพัฒนาการที่ดี จนเมื่อดอกทุเรียนพัฒนาถึงระยะหวั่งกำไล (ก่อนดอกบาน ๑ สัปดาห์) ก็ให้ลดปริมาณน้ำลงโดยให้เพียง ๑ ใน ๓ ของปกติ เพื่อช่วยให้มีการติดผลดีขึ้นและให้น้ำในปริมาณนี้ไปจนดอกบานและ

ติดผลได้ ๑ สัปดาห์ จากนั้นจึงค่อยๆ เพิ่มปริมาณน้ำขึ้นเรื่อยๆ และต้องให้น้ำอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอตลอดช่วง
พัฒนาการของผลทุเรียน

๕) การดูแลรักษา การเตรียมดินให้พร้อมที่จะออกดอก

คือการเตรียมให้ต้นทุเรียนมีความสมบูรณ์ มีอาหารสะสมเพียงพอเมื่อทุเรียนมีใบแก่ทั้งต้น และ
สภาพแวดล้อมเหมาะสม ฝนแล้ง ดินมีความชื้นต่ำ อากาศเย็นลงเล็กน้อยทุเรียนก็จะออกดอกขึ้นตอนต่าง ๆ จะต้องรีบ
ดำเนินการภายหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิต ดังนี้

๑. การตัดแต่งกิ่ง

หลังเก็บเกี่ยวให้รีบตัดแต่งกิ่งแห้ง กิ่งเป็นโรค กิ่งแขนง ด้านในทรงพุ่มออกโดยเร็ว ทารอยแผลที่ตัดด้วยสารเคมี
ป้องกันกำจัด เชื้อรา หรือปูนแดงกินกับหมาก

๒. หลังตัดแต่งกิ่ง ให้กำจัดวัชพืชและใส่ปุ๋ยทันที

- ปุ๋ยคอก ๑๕-๕๐ กิโลกรัมต่อต้น (ประมาณ ๓-๑๐ ปี)

- ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ ในอัตรา ๓-๕ กก.ต่อต้น

(ทุเรียนต้นที่ขาดความสมบูรณ์ต้องการปุ๋ยมากกว่าทุเรียนต้นที่มีความสมบูรณ์อยู่แล้ว ทุเรียนต้นที่ให้ผลผลิตไปมาก ต้องการ
ปุ๋ยมากกว่าทุเรียนที่ให้ผลผลิตน้อย)

๓. ในช่วงฤดูฝน

- ถ้าฝนตกหนัก จัดการระบายน้ำออกจากแปลงปลูก

- ถ้าฝนทิ้งช่วง ให้รดน้ำแก่ต้นทุเรียน

- ควบคุมวัชพืช โดยการตัดและ หรือใช้สารเคมี

- ป้องกันกำจัดโรคแมลง เช่น โรครากเน่าโคนเน่า โรคใบดิด โรคแอนแทรคโนส เพลี้ยไก่แจ้ ไรแดงและเพลี้ยไฟ

๔. ในช่วงปลายฤดูฝน

- เมื่อฝนทิ้งช่วง ให้ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๘-๒๔-๒๔, ๙-๒๔-๒๔ หรือ ๑๒-๒๔-๑๒ ๒-๓ กก.ต่อต้น เพื่อการออกดอก

- ให้กำจัดวัชพืชใต้ทรงพุ่ม กวาดเศษหญ้า และใบทุเรียนออกจากโคนต้น เพื่อให้ดินแห้งเร็วขึ้น

- งดการให้น้ำ ๑๐-๑๕ วันเมื่อสังเกตเห็นใบทุเรียนเริ่มสลดลงต้องเริ่มให้น้ำทีละน้อยเพื่อกระตุ้นให้ตามดอกเจริญ

อย่าปล่อยให้ขาดน้ำนานจนใบเหลืองใบตกเพราะตาดอกจะไม่เจริญ และระวังอย่าให้น้ำมากเกินไป เพราะช่อดอกอาจ
เปลี่ยนเป็นใบได้ วิธีให้น้ำที่เหมาะสม คือ ให้น้ำแบบโชย ๆ แล้วเว้นระยะ สังเกตอาการของใบและดอก เมื่อเห็นดอกระยะ
ไข่ปลาเริ่มพองแล้ว ก็เพิ่ม ปริมาณให้มากขึ้นเรื่อย ๆ จนสู่สภาวะปกติ

การดูแลในช่วงออกดอก

๑. การควบคุมการให้น้ำ

- เมื่อทุเรียนออกดอกในระยะไข่ปลาเริ่มพองแล้ว ก็เริ่มให้น้ำมากขึ้นจนสู่สภาวะปกติ

- ในระยะก่อนดอกบาน ๗-๑๐ วัน (ระยะหั่วกำลัง) ไป จนถึงดอกบานและระยะป็นให้ลดการให้น้ำลง ๒ ใน ๓ ของ

ปกติ

๒. การตัดแต่งดอก

- ตัดดอกที่อยู่ตามกิ่งเล็ก ๆ หรือปลายกิ่งทิ้ง

- ควรตัดแต่งเมื่อดอกทุเรียนอยู่ในระหว่างระยะมะเขือพวง ถึงระยะหั่วกำลัง

- ถ้ามีดอกรุ่นเดียวกันปริมาณมาก ตัดแต่งให้เหลือปริมาณ ดอกพอเหมาะอยู่ในตำแหน่งที่ต้องการ

- ถ้ามีดอก ๒ รุ่น ปริมาณเท่า ๆ กัน ตัดแต่งให้เหลือ ดอกรุ่นที่จะขายได้ราคาดี

- ถ้ามีดอก ๒ รุ่น ปริมาณต่างกัน ให้ตัดรุ่นที่มีปริมาณ ดอกน้อยออก แต่ถ้าปริมาณดอกมีน้อย จำเป็นต้องไว้ดอก

ต่างรุ่นควร

- ไว้ดอกรุ่นเดียวกัน บนกิ่งเดียวกัน

- ไว้ดอกรุ่นเดียวกัน บนกิ่งที่อยู่ชิดกัน

- ถ้าจะไว้ดอกต่างรุ่นบนกิ่งชิดกัน ต้องการดอกรุ่นไหน มากกว่าก็ต้องตัดแต่งให้เหลือดอกมากกว่า
- ในพันธุ์ชะนีควรตัดแต่งให้เหลือช่อดอกขนาดใหญ่รวมกัน เป็นกลุ่มบริเวณกลางกิ่ง และอย่าตัดให้เหลือดอกน้อยเกินไป เพราะดอกทุเรียนพันธุ์ชะนีมีเปอร์เซ็นต์ติดผลต่ำและผลอ่อนเจริญช้า การมีช่อดอกรวมเป็นกลุ่ม ทำให้มีพลังดูดดึงอาหารสูงขึ้น

๓. ป้องกันกำจัดโรคแมลง

เช่น เพลี้ยไฟ ไรแดง หนอน กัดกินก้านดอก เพลี้ยอ่อน โรคดอกเน่าและโรคดอกแห้ง

๔. การช่วยให้ดอกทุเรียนติดผลดีขึ้น

เช่น เพลี้ยไฟ ไรแดง หนอน กัดกินก้านดอก เพลี้ยอ่อน โรคดอกเน่าและโรคดอกแห้ง

๔.๑ ช่วยผสมเกสร โดยใช้เกสรตัวผู้จากต้นที่ต่างพันธุ์กัน

- เตรียมเกสรตัวผู้ เวลา ๑๙.๐๐-๑๙.๓๐ น. ตัดเฉพาะ อับเกสรตัวผู้ ที่มีละอองเกสรสีขาวติดอยู่
- พูกันหรือแปรงขนอ่อนแตะละอองเกสรตัวผู้ไปป้าย ที่ยอดเกสรตัวเมีย ที่มีลักษณะกลมและมีสีเหลือง

๔.๒ ฉีดพ่นปุ๋ยทางใบที่มีธาตุ แคลเซียม-โบรอน หรือโบรอน เพียงอย่างเดียว ในระยะหัวกำไล หรือ

ประมาณ ๑๐-๑๕ วัน ก่อนดอกบาน

การดูแลในช่วงติดผลแล้ว

๑. ตัดแต่งผล

ครั้งที่ ๑ หลังดอกบาน ๓-๔ สัปดาห์ ตัดแต่งผลที่มีรูปทรง บิดเบี้ยว ผลขนาดเล็กหรือผลต่างรุ่น ผลที่อยู่ในตำแหน่งไม่เหมาะสม เช่น ปลายกิ่ง ด้านข้างของ กิ่ง และผลที่ติดเป็นกระจุกใหญ่ ๆ ออกเหลือผล ที่ดีไว้มากกว่าที่ต้องการจริง ๕๐ %

ครั้งที่ ๒ หลังดอกบาน ๖-๘ สัปดาห์ ตัดผลที่มีขนาดเล็กกว่า ผลอื่นในรุ่นเดียวกัน ผลบิดเบี้ยว ผลที่มีอาการ หนามแดง

ครั้งที่ ๓ ตัดแต่งครั้งสุดท้ายตัดผลขนาดเล็ก ผลบิดเบี้ยว ผลก้นจีบออก จะเหลือผลที่มีขนาดและรูปทรง สม่าเสมอ ในปริมาณเท่ากับที่ต้องการจริง เมื่อตัดแต่งผลครั้งสุดท้ายเสร็จควรโยงกิ่ง เพื่อป้องกันกิ่ง หักจากน้ำหนักผลที่มากขึ้น หรือ โยงผลป้องกันผลร่วงในพื้นที่มีลมแรง

๖) การใส่ปุ๋ย ควรใส่ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินตามผลการตรวจวิเคราะห์ดิน หรืออาจใส่ปุ๋ยตามแนวทางดังนี้

๑. ใส่ปุ๋ยเพื่อเพิ่มคุณสมบัติดินหลังเก็บเกี่ยว

- ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๒๐ ถึง ๕๐ กิโลกรัมต่อต้น
- ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ อัตราเป็นกิโลกรัมต่อต้นเท่ากับ ๑ ใน ของเส้นผ่า

ศูนย์กลางทรงพุ่ม

๒. ใส่ปุ๋ยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผล

- เมื่อผลมีอายุ ๗ สัปดาห์ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๑๒-๑๗-๒ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตราเป็นกิโลกรัมต่อต้นเท่ากับ ๑ ใน ๓ ของเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม

๓. ใส่ปุ๋ยเพื่อเพิ่มคุณภาพเนื้อ

- เมื่อผลมีอายุ ๑๐ ถึง ๑๑ สัปดาห์ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๐-๕๐ อัตรา ๑ ถึง ๒ กิโลกรัมต่อต้น

๗) การเก็บเกี่ยว ลักษณะผลเมื่อทุเรียนแก่

- สีเปลือกจะเปลี่ยนจากสีเขียวสดเป็นสีน้ำตาลหรือสีเขียวแกมเทา แต่ผลที่ยูนอกทรงพุ่มที่โดน

แสงแดด

มากจะมีสีน้ำตาลมากกว่าผลที่อยู่ในทรงพุ่ม

- ก้านผลสีเข้มขึ้นเป็นสีน้ำตาลคล้ำ สาก ตรงรอยต่อของระหว่างก้านผลตอนบนกับก้านผลตอนล่าง (ปลิง) จะบวมใหญ่ เห็นรอยต่อชัดเจน
- ปลายหนามแห้ง มีสีน้ำตาล หนามกางออกร่องหนาค่อนข้างห่าง
- สังเกตรอยแยกบนพู่จะเห็นได้ชัดเจน ยกเว้นพันธุ์ก้านยาวจะเห็นไม่ชัด
- ชิมปลิง ทูเรียนแก่จัด เมื่อตัดขั้วผลหรือปลิงออกจะพบน้ำใสๆ ไม่ข้นเหนียว เหมือนทูเรียนอ่อน ชิมดูจะมีรสหวาน

- การเคาะเปลือกหรือกรีดหนาม ผลทูเรียนที่แก่จัดจะมีเสียงดังหลวมๆ
- ทั้งนี้เมื่อผลทูเรียนในต้นเริ่มแก่สุกและร่วง ก็เป็นสัญญาณเตือนว่าทูเรียนที่เหลือซึ่งเป็นรุ่นเดียวกันเริ่มแก่สามารถเก็บเกี่ยวได้แล้ว

การนับอายุ

การนับอายุทูเรียนนั้นจะนับจำนวนจากวันหลังจากดอกบานจนถึงวันที่ผลแก่ พร้อมทั้งจะเก็บเกี่ยวได้ ซึ่งจะแตกต่างกันในแต่ละพันธุ์ คือ

- พันธุ์กระดุม ใช้เวลา ๙๐ ถึง ๑๐๐ วัน
- พันธุ์ชะนี ใช้เวลา ๑๑๐ ถึง ๑๒๐ วัน
- พันธุ์ก้านยาว ใช้เวลา ๑๒๐ ถึง ๑๓๕ วัน
- พันธุ์หมอนทอง ใช้เวลา ๑๔๐ ถึง ๑๕๐ วัน

การนับอายุนี้อาจจะคลาดเคลื่อนได้เล็กน้อย ขึ้นกับอุณหภูมิของอากาศ เช่น อากาศร้อนและแห้งแล้ง ทูเรียนจะแก่เร็วขึ้น หากมีฝนตกชุกและความชื้นสูงทูเรียนจะแก่ช้า ดังนั้นเพื่อสะดวกในการจดจำและไม่เกิดความผิดพลาดในการตัดทูเรียนอ่อน เกษตรกรควรจดบันทึกวันที่ดอกบาน และทำเครื่องหมายรุ่น ดังนี้

- จดบันทึกวันที่ดอกทูเรียนบานของแต่ละพันธุ์ และแต่ละรุ่น
- ทำเครื่องหมายรุ่นไว้ในขณะที่มีการโยงกิ่งด้วยเชือก และควรใช้สีที่แตกต่างกันในการโยงกิ่งแต่ละรุ่น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการตัดทูเรียนที่มีคุณภาพดี

๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

การตัดแต่งกิ่งทูเรียน : เป็นการจัดการในการทำสวนอีกแนวทาง ที่จะช่วยให้ต้นทูเรียนพร้อมเพื่อการออกดอกติดผล การตัดแต่งกิ่งแบ่งได้เป็น ๓ ระยะ คือ

ระยะที่หนึ่ง : ตัดแต่งหลังการเก็บเกี่ยวแล้ว เป็นการตัดกิ่งแห้ง กิ่งแขนง กิ่งที่เป็นโรค กิ่งที่ไม่มีประโยชน์ และตัดขั้วผลที่ติดค้างอยู่ทิ้งไป การตัดแต่งครั้งนี้ก็เพื่อให้ต้นทูเรียนแตกกิ่งที่สมบูรณ์ออกมาใหม่

ระยะที่สอง : ตัดแต่งช่วงปลายฝนก่อนการใส่ปุ๋ยครั้งที่สอง เป็นการตัดแต่งกิ่งตะขาบ กิ่งน้ำค้าง กิ่งกระโดง และกิ่งที่เป็นโรคออก เพื่อให้การใช้ปุ๋ยของทูเรียนเกิดประโยชน์ต่อต้นทูเรียนอย่างเต็มที่

ระยะที่สาม : ตัดแต่งกิ่งหลังจากที่ทูเรียนติดผลแล้วประมาณ ๓๐-๔๕ วัน เป็นการตัดแต่งเฉพาะกิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ไปพร้อม ๆ กับการตัดแต่งผลอ่อน

๙) การป้องกันกำจัดโรค เพลี้ยไก่อั่ว

ตัวเต็มวัยของแมลงชนิดนี้วางไข่เข้าไปในเนื้อเยื่อใบพืช ทำให้เห็นเป็นวงสีเหลืองหรือสีน้ำตาลตามใบเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มหนึ่งมีประมาณ ๘-๑๔ วง หลังจากนั้น ไข่จะฟักออกเป็นตัวอ่อน ขนาดประมาณ ๓ มิลลิเมตร และมีปุยสีขาวติดอยู่ตามลำตัว โดยเฉพาะด้านท้ายของลำตัว มีปุยขาวคล้าย ๆ กับหางไก่ แมลงชนิดนี้จึงได้ชื่อว่า "เพลี้ยไก่แจ้" หรือ "เพลี้ยไก่ฟ้า"

เมื่อแมลงลอกคราบเป็นตัวเต็มวัยจะมีสีน้ำตาลปนเขียว ขนาดยาวประมาณ ๕ มิลลิเมตร มีอายุได้นานถึง ๖ เดือน มักไม่ค่อยบินนอกจากถูกกระทบกระเทือน แมลงชนิดนี้มีระยะบด อยู่ในบริเวณที่ปลูกทุเรียนทั่ว ๆ ไป ระยะเวลากการระบาดคือ ช่วงทุเรียนแตกใบอ่อน ระหว่างกลางเดือน พฤษภาคม-กลางเดือนพฤศจิกายน

ลักษณะการทำลาย

ตัวอ่อน และตัวเต็มวัยของเพลี้ยไก่แจ้ดูดกินน้ำเลี้ยง จากใบอ่อน ของทุเรียน ทำให้ความเสียหายให้กับทุเรียนอย่างมาก ทำให้ใบอ่อนเป็น จุดสีเหลือง ไม่เจริญเติบโต และเล็กผิดปกติ เมื่อระบาด มาก ๆ ใบ จะหงิกงอแห้งและร่วงหมด นอกจากนั้นยังทำให้ยอดอ่อนแห้งและ ตายได้ ตัวอ่อนของเพลี้ยชนิดนี้จะขับสารสีขาวออกมาเป็นสาเหตุทำให้ เกิดเชื้อราตามบริเวณที่มีสารสีขาว

วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

๑. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติของเพลี้ยไก่แจ้ไว้ควบคุมเพลี้ยไก่แจ้ ตามธรรมชาติ ได้แก่ ตัวง่าปีกลายหยัก ตัวง่าสีส้ม ตัวง่าลายสมอ แมลงช้าง ต่อต่าง ๆ แมงมุม

๒. การกระตุ้นให้ทุเรียนแตกใบอ่อนพร้อมกัน โดยการใส่ปุ๋ย ยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้น จะช่วยลดช่วงเวลากการเข้า ทำลายของเพลี้ยไก่แจ้ให้สั้นลง และจะทำการควบคุมได้ในเวลาพร้อมกัน

๓. สำรวจยอดอ่อนและใบอ่อนทุเรียน เมื่อพบเพลี้ยไก่แจ้ให้ใช้ กับดักสารเหนียวสีเหลือง ล่อตัวเต็มวัยมาทำลาย หรือฉีดพ่นน้ำบนใบอ่อน ที่คลี่แล้ว เพื่อลดปริมาณเพลี้ยไก่แจ้ และเมื่อสำรวจพบจำนวนยอด ทุเรียนที่ถูกทำลายจำนวน ๔ ยอดต่อต้น ให้ใช้สารเคมี ชนิดใดชนิดหนึ่ง ดังนี้

- ไซฮาโลธริน แอล ๒๕ % อัตรา ๑๐ มิลลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- เอนโดซัลแฟน ๓๕% อัตรา ๕๐ มิลลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- คาร์โบซัลแฟน ๒๐% อัตรา ๕๐ มิลลิตรต่อน้ำ ๕๐ ลิตร

หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน

เป็นหนอนของผีเสื้อกลางคืน ปีกสีน้ำตาลเข้ม มีจุดสีเหลือง หรือเหลืองปนขาวข้างละ ๓ จุด มักพบตัวเต็มวัยอยู่ในสวนเมื่อผล ทุเรียนมีอายุประมาณ ๒ เดือน ตัวเต็มวัยจะวางไข่บนผล ทุเรียนใกล้ ๆ ขั้ว เป็นพองเดี่ยว ๆ ต่อมา หนอนจะไขเข้าไปภายในและกัดกินเมล็ด โดยไม่ทำลาย เนื้อทุเรียนเลย ยกเว้นจะมีทางเดินเล็ก ๆ ระหว่างเนื้อและ ผิวเปลือกด้านในซึ่งจะมีรอยเป็นเส้น เมล็ดที่ถูกทำลายส่วนใหญ่จะอยู่ในระยะที่เมล็ดในแข็งแล้ว โดยหนอนจะใช้เวลา เจริญเติบโต อยู่ภายใน เมล็ดประมาณ ๓๐ วัน

การทำลายของหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนนั้น หนอนชนิดนี้จะ เจาะไขเข้าไปภายใน เมล็ดกัดกิน และขับถ่ายมูลออกมา ทำให้เนื้อทุเรียน เปราะเปี้ยนเสียหาย หนอนโตเต็มที่มี ขนาดยาวประมาณ ๔ เซนติเมตร หนอนโตเต็มที่พร้อมจะเข้าดักแด้ ก็จะเจาะออกจากผล เป็นรูและทิ้งตัว เข้าดักแด้ในดินซึ่งเข้าใจว่า จะออกจากดักแด้ในฤดูถัดไปทุเรียนที่ถูก ทำลายและมีรูที่หนอน เจาะออกมานี้ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด

วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

๑. ใช้กับดักแสงไฟ เพื่อล่อดักทำลายผีเสื้อ ซึ่งจะช่วยให้ลด ปริมาณการระบาดของได้ และผลจากการติดต่อกับกับดักแสงไฟจะทำให้ ทราบว่า เริ่มมีผีเสื้อในช่วงไหน เพื่อจะทำให้ฉีดพ่นสารฆ่าแมลงได้ถูก ช่วงเวลา

๒. ใช้สารเคมี เช่น คาร์บาริล เอ็นโดซัลแฟนหรือเมทาไมโดฟอส พ่นหลังจากพบผีเสื้อ ในกับดักแสงไฟ ครั้งแรก

๓. การขนเมล็ดทุเรียน จากแหล่งที่มีการระบาดของหนอน เจาะเมล็ดเพื่อนำไปเพาะเป็นต้นตอ ใน การขยายพันธุ์ ควรมีการแช่ด้วย สารเคมี เช่นคาร์บาริล ก่อนการขนย้ายเพื่อจะช่วยฆ่าหนอน ซึ่งติด มากับเมล็ดได้

๔. รักษาสวนให้สะอาดอยู่เสมอ หมั่นตรวจสอบสวนหลังจากทุเรียน ติดผลแล้ว เมื่อพบผลที่ถูกทำลาย หรือผลร่วงในสวนที่มีการระบาดของ หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ควรเก็บผลร่วงไปเผาทำลายทิ้งทุกวัน เพราะหลังจากทุเรียนร่วงไม่นาน ถ้ามีหนอนอยู่ภายในหนอนจะเจาะรูออกมา เพื่อเข้าดักแด้ในดิน

หนอนเจาะผล

เป็นหนอนของผีเสื้อขนาดเล็กปีกสีเหลืองมีจุดสีดำ เข้าทำลาย ผลทุเรียนตั้งแต่ผลเล็ก จนกระทั่งผลโต โดยตัวแก่จะวางไข่ภายนอก ผลทุเรียน ในระยะแรกที่หนอนฟักออกจากไข่ใหม่ ๆ จะแทะกินอยู่ตาม ผิวเปลือกผลทุเรียนก่อนเมื่อโตขึ้นจึงจะเจาะกินเข้าไปภายใน ถ้าหาก เจาะกินเข้าไปจนถึงเนื้อทุเรียนจะทำให้เนื้อบริเวณที่หนอนเจาะนี้เน่า เมื่อผลสุก ภายนอก ผลทุเรียนจะเห็นมูลของหนอนได้อย่างชัดเจน และมีน้ำไหลเยิ้ม เมื่อทุเรียนใกล้แก่จัด หนอนจะเข้าทำลายผลที่อยู่ติดกัน มากกว่าผลที่อยู่เดี่ยว ๆ เพราะหนอนที่เพิ่งจะฟัก จากไข่ ชอบอาศัยอยู่ ที่รอยสัมผัสนี้

วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

๑. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติไว้ควบคุมหนอนเจาะหัวผลตามธรรมชาติ ได้แก่ มวนเพชฌฆาต มวนพิฆาต แมงมุม แมลงวันเบียน แตนเบียน
๒. ใช้หลอดแบล็คบลูไลท์ล่อตัวเต็มวัยมาทำลาย ในกับดักแสงไฟครั้งแรก
๓. ตัดแต่งผลทุเรียนไม่ให้มีมากหรือติดกันเกินไป หรืออาจใช้ วัสดุ เช่น กาบมะพร้าว หรือเศษไม้กั้นระหว่างผลเพื่อป้องกันไม่ให้ ตัวเต็มวัยวางไข่ หรือตัวหนอนหลบอาศัยอยู่
๔. หลังตัดแต่งผลครั้งที่ ๓ เมื่อตรวจพบผลถูกทำลาย ให้ฉีดพ่น สารเคมีเฉพาะต้น ที่ถูกทำลายชนิดใดชนิดหนึ่ง ดังนี้

- ไฮฮาโลธริน แอล ๒.๕% อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- คาร์โบซัลแฟน ๒๐% อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- คลอร์ไพริฟอส ๔๐% อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๕. ผลทุเรียนที่เน่าและร่วงควรเก็บทำลายโดยเผาไฟหรือฝังเสีย

หนอนกินหัวผล

หนอนกินหัวผลจะไชซอนและกินอยู่ที่บริเวณหัวผล หรือต่ำกว่า หัวผลลงมาเล็กน้อย ถ้ามีหนอนเข้าทำลายมากจะทำให้ผลหลุดออกจาก หัวและร่วง พบเข้าทำลายในระยะผลอ่อน

วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

๑. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติไว้ควบคุมหนอนกินหัวผลตามธรรมชาติ ได้แก่ มวนเพชฌฆาต มวนพิฆาต ต่อห้ำ แตนเบียน
๒. ใช้หลอดไฟแบล็คบลูไลท์ล่อตัวเต็มวัยมาทำลาย
๓. หลังจากตัดแต่งผลครั้งที่ ๓ แล้ว ตรวจพบผลทุเรียนถูก ทำลายจำนวนตั้งแต่ ๔ ผลต่อต้นขึ้นไป ให้ฉีดพ่นสารเคมีเฉพาะต้น ที่ถูกทำลายโดยใช้ เมทาไมโดฟอส ๖๐% อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

โรครากเน่าและโคนเน่า

เป็นโรคที่สำคัญสำหรับทุเรียน ซึ่งสร้างความเสียหายให้แก่ ชาวสวนทุเรียนอย่างมาก ต้นที่เริ่มเป็นโรคจะพบว่าใบไม่เป็นมันสดใส และเปลี่ยนเป็นสีเหลืองซีดในที่สุด ใบร่วง เมื่อพบอาการแสดงออกที่ใบ ให้สำรวจโคนต้น กิ่งหรือรากบริเวณที่เป็นโรคจะมีสีของเปลือกเข้ม คล้ายถูกน้ำเป็นวงหรือเป็นทางไหลลงด้านล่าง หรือเป็นหยดน้ำตรง บริเวณแผลที่มีสีน้ำตาลปนแดง หรือมีรอยแตกของแผลและมีน้ำยาง ไหลออกมาในต้นที่เป็นโรครุนแรง ถ้าหากเป็นโรคที่ส่วนราก จะสังเกต เห็นใบมีอาการเหลืองซีด รากส่วนที่เน่ามีสีดำ เปื่อย และขาดง่าย เชื้อ

ราไฟทอปโรรา สาเหตุของโรคสามารถแพร่กระจายโดยทาง ลม น้ำ ดิน ใบ กิ่งพันธุ์ และผล โดยเฉพาะในช่วง ฤดูฝนที่มีความชื้น สูง จะเหมาะสมกับการเจริญเติบโตของโรคและการเข้าทำลายต้นทุเรียน

วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

๑. อนุรักษ์เชื้อราไตรโคเดมาซึ่งเป็นเชื้อราพาราสิต หรือเป็น ศัตรูธรรมชาติ ของเชื้อรา ไฟทอปโรรา ในดินโดยการปรับปรุงดินให้เป็น กรดต่าง ๖.๕ ซึ่งเหมาะสมต่อการเจริญเติบโต ของเชื้อราไตรโคเดมาเพื่อช่วย ควบคุมเชื้อราไฟทอปโรราในดินตามธรรมชาติ ใช้เชื้อราไตรโคเดมา มาจากการผลิตขยาย โดยการผสมเชื้อรากับรำ และปุ๋ยคอก อัตรา ๑:๒๕:๒๕ ส่วน นำส่วนผสมนี้ไปรองก้นหลุมก่อน ปลูก อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อหลุม หรือนำไปโรย รอบ ๆ โคนต้นทุเรียน ที่โตแล้ว อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อต้น แล้วรดน้ำพอชุ่ม เพื่อช่วยควบคุม เชื้อราไฟทอปโรราในดิน

๒. วิถีเขตกรรม เมื่อพบอาการเริ่มแรกเพียงเล็กน้อย ให้ฉีก เอาส่วนที่เป็นโรคออก แล้วทาแผลด้วย ปูนแดง

๓. สารเคมี เมื่อพบอาการรุนแรง ให้ชุดผิวเปลือกบริเวณแผล ออก แล้วทาด้วยสารเคมี เมตาแลกซิล ๕๐% อัตรา ๕๐-๖๐ กรัมต่อน้ำ ๑ ลิตร ในกรณีพบอาการรุนแรงที่ส่วนราก หรือส่วนที่อยู่ตำแหน่งสูง ๆ ขึ้นไป ให้ใช้สารฟอสฟอรัสแอซิด อัตรา ๑๐ ซีซีต่อน้ำสะอาด ๑๐ ซีซี ผสมใส่กระบอกฉีดยาแล้วนำไปฉีดเข้าในส่วนที่เป็นโรค เนื่องจากเชื้อราสาเหตุ ของโรครากเน่า โคนเน่า จะระบาดเมื่อดิน มีความชื้นสูง อากาศชื้นมีฝนตก จึงควรมีการ ป้องกันตั้งแต่เริ่มแรก เมื่อสร้างสวนทุเรียน โดยเลือกพื้นที่ปลูกที่ระบายน้ำได้ดี มีการตัดแต่ง กิ่งทุเรียนให้โปร่ง อากาศ ถ่ายเทได้สะดวก แสงแดดส่องได้ทั่วถึง มีการ พูนดินที่โคนต้นทุเรียน ในลักษณะหลังเต่า เพื่อป้องกัน ไม่ให้ น้ำขังแฉะ บริเวณโคนต้นทุเรียน

โรคใบติด

โรคใบติดเป็นโรคที่พบเห็นเสมอ และนับว่าเป็นโรคที่ค่อนข้าง ร้ายแรงโรคหนึ่ง ถึงแม้ว่าจะไม่ ถึงกับทำให้ต้นทุเรียนตายโดยตรงแต่ก็ เป็นโรคที่ทำให้ต้นทุเรียน ทрудโทรมและเสียหายได้ ทำให้กิ่งใหญ่ แห้ง ตาย พบมากในแหล่งปลูกที่มีความชื้นสูง และต้นทุเรียนมีทรงพุ่ม แน่นทึบ ลักษณะอาการ เชื้อราเข้าทำลายใบอ่อน ได้ดีในช่วงฤดูฝน ใบที่ถูกทำลายจะมีลักษณะเป็นจุดฉ่ำน้ำคล้ายน้ำร้อนลวกและจะเปลี่ยน เป็นสีน้ำตาลเมื่อใบแก่ ใบ ที่เป็นโรคนั้นจะหลุดร่วงห้อยติดอยู่โดยมี เส้นใยสีขาวนวลแผ่ปกคลุมคล้ายใยแมงมุม ถ้าใบที่เป็นโรคไปสัมผัสกับ ใบ ที่ปกติที่อยู่ใกล้เคียงก็จะทำให้เกิดเป็นโรคราตามไปด้วย

วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

ตัดแต่งกิ่งทุเรียนให้พอเหมาะ อย่าให้ทึบหรือโปร่งเกินไป และ ในช่วงฤดูฝนในขณะที่ทุเรียนแตก ใบอ่อน ควรฉีดพ่นสารเคมี เช่น คาร์เบนดาซิม ไธโอเบนดาโซล หรือคอปเปอร์ ออกซีคลอไรด์ พ่นทุก ๕-๗ วันต่อ ครั้ง ส่วนเศษใบไม้ที่ร่วงหล่นอยู่บริเวณโคนต้น ควรจะ รวบรวมนำมาเผา ทำลายเสีย เพื่อลดการสะสมของเชื้อรา และจะทำให้ การระบาดของโรคในปีต่อไปลดน้อยลง

โรคผลเน่า

เกิดจากเชื้อราไฟทอปโรรา เป็นเชื้อราชนิดเดียวกับที่ทำให้เกิด โรครากเน่าโคนเน่า ซึ่งในแหล่ง ที่มีการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่า จะมีโอกาสเกิดโรคผลเน่าได้มาก ลักษณะอาการ เชื้อราจะเข้าทำลาย ทั้งก่อน และหลังเก็บเกี่ยว โดยจะเห็นอาการเป็นจุดสีน้ำตาลจาง ๆ ปน เทาบนเปลือก แล้วขยายตัวลุกลามไปเป็นวงใหญ่ทำให้เปลือกแตกตาม รอยแตกของพูทุเรียน ผลที่ถูกทำลายในช่วงก่อนการเก็บเกี่ยว ถ้าเป็นมากจะร่วงหล่น ก่อน กำหนด สำหรับผลที่ได้รับเชื้อจากในแปลงปลูกและไปแสดงอาการ ในช่วงหลังการเก็บเกี่ยว ก็จะมีอาการ เช่นเดียวกัน แต่มักจะพบอาการ ผลเน่าจากบริเวณส่วนปลายของผล

วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

ฉีดพ่นสารเคมีป้องกันโรคผลเน่า เช่น โฟซีติลลูมิเนียม แคพ- ตาโพลหรือเมตาแลกซิล ในช่วงก่อนการเก็บเกี่ยวประมาณ ๑ เดือน และเพื่อเป็นการป้องกันโรคผลเน่า ที่จะเกิดภายหลัง การเก็บเกี่ยว ให้ เก็บเกี่ยวผลทุเรียนอย่างระมัดระวังและไม่ควรวางผลลงบนดินโดยตรง เพราะเชื้อโรคที่อยู่ในดินอาจติดไปกับหนาม ทุเรียนทำความเสียหายแก่ ทุเรียนในระหว่างการขนส่ง และรอการจำหน่ายได้ และถ้าสวนไหนมี การระบาดของมาก ๆ ผลทุเรียนเน่าที่ร่วงหล่น อยู่ในสวน จะเป็นแหล่งสะสม โรค ทำให้เกิดการระบาดของโรคโคนเน่าต่อไป ดังนั้นจึงควรเก็บเผา ทำลายให้หมด

เกษตรกรในอำเภอกรงปินังมีการปลูกทุเรียน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ทุเรียน	↔						↔	▽	↔	↔		

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

↔ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก
(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

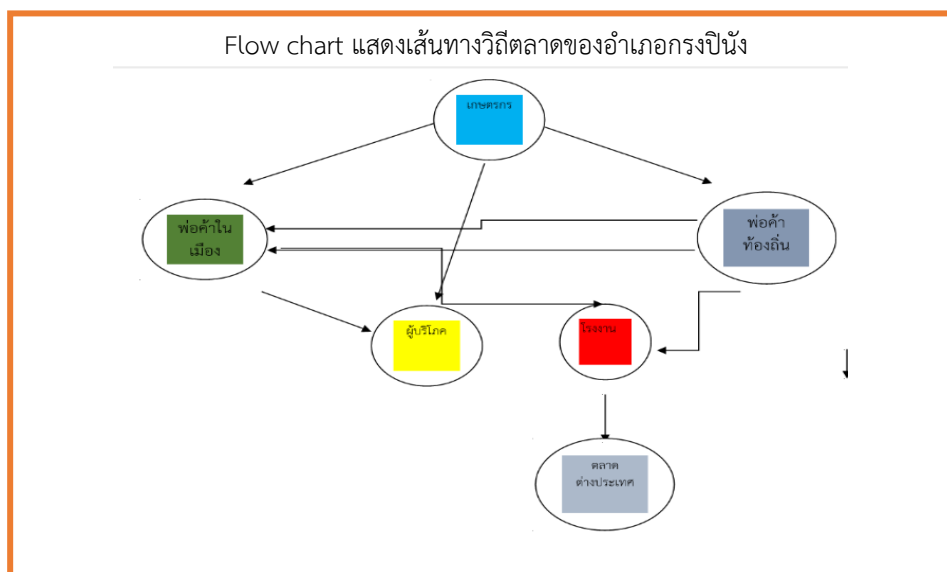
ตารางที่ ๓๙ แสดงต้นทุนการผลิตทุเรียน ปี ๒๕๖๘

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	ราคา	หน่วย	ราคา	หน่วย	
๑.ต้นพันธุ์	-	-	๒,๕๐๐	บาท	
๒.ค่าปุ๋ย					
-ปุ๋ยอินทรีย์+ปุ๋ยเคมี			๓,๖๐๐	บาท	
ค่าจ้างแรงงาน ๒ ครั้ง	-	-	๑,๐๐๐	บาท	
๓.ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	-	-	๕๐๐	บาท	
-ค่าจ้างแรงงาน			๖๐๐	บาท	
๔.ค่าจ้างแรงงาน					
-ค่าจ้างตัดหญ้า ๒ ครั้ง			๖๐๐	บาท	
-ค่าจ้างโยงกิ่ง			๖,๐๐๐	บาท	
-ค่าจ้างห่อผล	-	-	๑๔,๐๐๐	บาท	
- ค่าจ้างเก็บเกี่ยว			๑๒,๐๐๐	บาท	
รวม	-	-	๔๘,๐๐๐	บาท	

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ภาพที่ ๒๐ แสดงวิถีการตลาดของอำเภอกรงปินัง
(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอกรงปินัง ไม่มีโรงงานแปรรูปทุเรียน แต่มีแหล่งรับซื้อของพ่อค้าคนกลาง และมีล้งรับซื้อในเขตอำเภอกรงปินัง รวม ๗ แห่ง

ตำบลกรงปินัง จำนวน ๗ แห่ง

ตารางที่ ๔๐ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๖,๙	กรงปินัง	ทำสวนทุเรียน	การจัดการสวนทุเรียน การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต
๒	๓	สะเอะ	ทำสวนทุเรียน	การจัดการสวนทุเรียน การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต และการเสริมรายได้ในสวน
๓	๓	บุโจรง	ทำการเกษตรแบบผสมผสาน	การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต
๒	๑	ห้วยกระทิง	ทำสวนทุเรียน	การจัดการสวนทุเรียน การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๔๑ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	๑	๑. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ กรงปินัง ๒. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่ายตำบล สะอะ
แปลงใหญ่	๔	๑. แปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลปูลอง ๒. แปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ 3 ตำบลสะอะกรงปินัง จังหวัดยะลา ๓. แปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ ๖ ตำบลกรงปินัง ๔. แปลงใหญ่ทุเรียน ตำบลกรงปินัง ๕. แปลงใหญ่ทุเรียน ตำบลห้วยกระทิง
วิสาหกิจชุมชน	๕	1.วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลปูลอง ๒.วิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพกรงปินัง 3. วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ 3 ตำบลสะอะ ๔.วิสาหกิจชุมชนเกษตรไม้ผลดงรอยอ ๕.วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ ๖ ตำบลกรงปินัง

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๔๒ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ทุเรียน อำเภอกรงปินัง

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ ปัจจุบัน	พื้นที่ปลูกมีศักยภาพ : ปานกลาง (S๒)	ในพื้นที่นี้มีแหล่งรวบรวม ผลผลิตกระจายตัวอยู่ใน พื้นที่	มีความพยายามยกระดับ ไปสู่ มาตรฐาน GAP ทุกแปลง
	ปัญหา Pain point	๑.ปัญหาจากโรคระบาด ๒. ปัญหาจากองค์ความรู้ ในการผลิตทุเรียนคุณภาพ	๑.ปัญหาการ รวบรวม: ตลาดท้องถิ่นมัก ไม่ได้รับการพัฒนา เพียงพอเมื่อเทียบกับ ตลาดกลาง ทำให้ เกษตรกรขาดอำนาจ ต่อรองราคา	๑.ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ (เป็น บริบทเฉพาะของจังหวัดยะลา) ส่งผล ต่อความเชื่อมั่นในการขนส่งและการ ลงทุน
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้ แก้ปัญหา	ยกระดับคุณภาพและ มาตรฐาน: ส่งเสริมการ แปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่า	สร้างความเข้มแข็งใน พื้นที่: ส่งเสริมการจัดตั้ง	เพิ่มคุณภาพในการผลิตสินค้าให้ตรง ตามความต้องการของลูกค้า

			วิสาหกิจชุมชน/สหกรณ์ เพื่ออำนาจต่อรอง	
มิติคน	สถานการณ์ ปัจจุบัน	๑.เป็นเกษตรกรรายย่อย ในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่นิยม ปลูกพันธุ์ หมอนทอง โดย มีต้นทุนการผลิตที่ต้อง แบกรับทั้งค่าปุ๋ยและ สารเคมี	๑.ผู้รวบรวมและจัดรับซื้อ ท้องถิ่น: ทำหน้าที่เป็น ตัวกลางเชื่อมระหว่าง เกษตรกรกับผู้ส่งออก	๑.หน่วยงานราชการ มีบทบาท สำคัญในการให้ความรู้ พัฒนา "เกษตรกรปราดเปรื่อง" (Smart Farmer) และมีเกษตรกรต้นแบบ
	ปัญหา Pain point	๑. ปัญหาด้านคุณภาพ จากการผลิต	๑.การรวมกลุ่มยังไม่ เข้มแข็ง: การบริหาร จัดการในรูปกลุ่มยังขาด ระบบการบริหารงานที่มี ประสิทธิภาพ ทำให้การ แปรรูปร่วมกันไม่ต่อเนื่อง และขาดอำนาจการต่อรอง	๑.การขาดแคลนแรงงาน เนื่องจาก เป็นเกษตรกรสูงวัยและการ เคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ ภาคอุตสาหกรรม
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้ แก้ปัญหา	๑.ด้านการจัดการ แรงงาน: ส่งเสริมการใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ๒.ด้านการพัฒนาคน (Skill Development): อบรม การผลิตทุเรียนคุณภาพ	๑.จัดตั้งศูนย์ข้อมูลราคา ๒.พัฒนาวิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มเกษตรกรแปรรูป ยางพารา เพื่อให้คนใน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในห่วงโซ่ เพิ่มมูลค่า (Value Chain)	๑.พัฒนาทักษะการตลาด: ยกระดับ กลุ่มเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการ แปรรูป ผลิตยางแปรรูปขั้นต้น ๒.สร้างความเข้มแข็งสถาบัน เกษตรกร: สนับสนุนการรวมกลุ่ม เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง
มิติสินค้า	สถานการณ์ ปัจจุบัน	ผลผลิตที่จำหน่ายส่วน ใหญ่เป็นผลสด	ระบบพ่อค้าคนกลางยาก ต่อการกำหนดราคา	เริ่มมีการแปรรูปขั้นต้น
	ปัญหา Pain point	คุณภาพไม่สม่ำเสมอ	กลุ่มเกษตรกรไม่มีความ เข้มแข็งและไม่มีความ มุ่งมั่นในการพัฒนา คุณภาพผลผลิตให้ได้ คุณภาพตามที่ตลาด ต้องการ	เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปขั้นพื้นฐาน จึง ทำให้ขายสินค้าได้ในราคาไม่สูง

	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	อบรมเทคนิคการผลิตทุเรียนคุณภาพ	เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรเพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิต รวมถึงรวบรวมผลผลิตเพื่อให้สามารถต่อรองราคาได้	ส่งเสริมการตลาดและแบรนด์ท้องถิ่น: สร้างแบรนด์สินค้าแปรรูปจากยะลา และใช้ช่องทางออนไลน์เพื่อขยายตลาด
--	-----------------------------------	--------------------------------	---	--

ชนิดสินค้ามั่งคุด

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

☒ น้ำฝน [] ชลประทาน [] บ่อน้ำบาดาล [] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

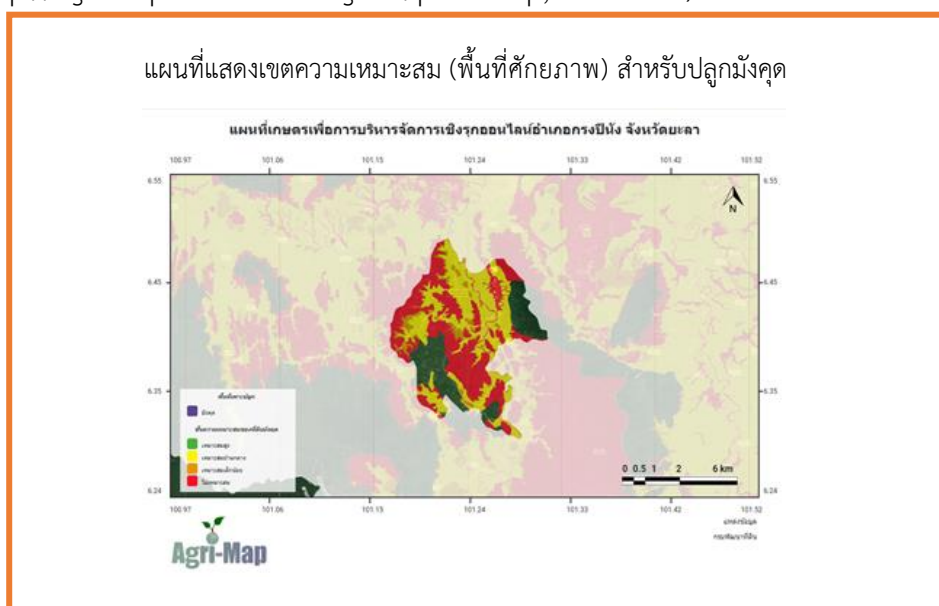
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๔๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก มังคุด

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๙๑,๖๒๖ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอกรงปินัง	-	๔๑,๘๔๐	๖,๔๔๔	๖,๔๔๔	๕๔,๖๒๘
ตำบลกรงปินัง	-	๑๑,๗๑๒	๑๖๕	๖,๖๔	๑๘,๕๓๑
ตำบลสะเอะ	-	๑๐,๐๗๙	๔,๑๔๗	๑๖,๘๔	๓๑,๐๖๙
ตำบลบุโอง	-	๑๐,๘๘๗	๑,๖๙๙	๘,๗๖๕	๒๑,๓๕๓
ตำบลห้วยกระทิง	-	๙,๑๖๐	๔๓๑	๑๑,๐๙๒	๒๐,๖๘๔

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ภาพที่ ๒๑ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมังคุด

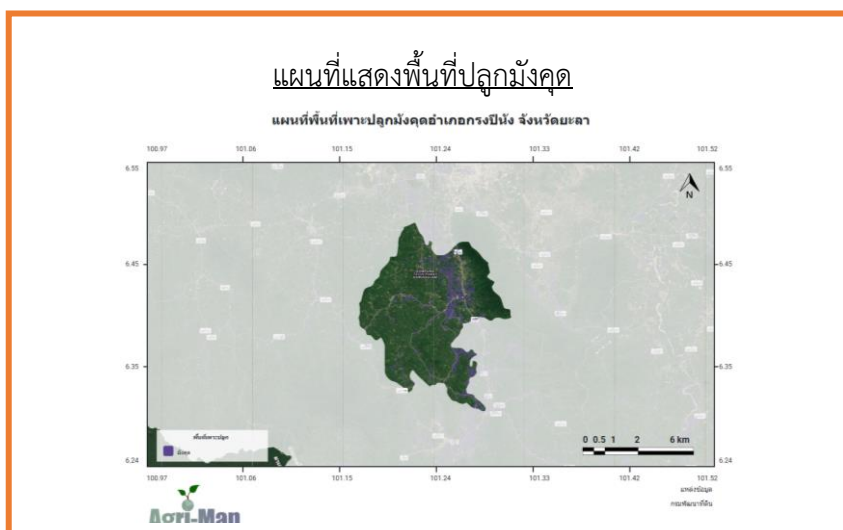
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) พื้นที่ปลูกมังคุด

ตารางที่ ๔๔ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตมังคุด

ที่	ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ตัน)
๑	กรงปินัง	๓๖๐	๕๘	๕๘	๒๘	๔๙๐
๒	สะเอะ	๖๘	๒๑	๒๑	๘	๔๕๐
๓	ห้วยกระทิง	๔๒	๔๙	๔๙	๑๘	๔๕๐
๔	บุโอง	๑๖๘	๕๑	๕๑	๒๕	๔๙๐
	รวม	๖๓๘	๑๗๙	๑๗๙	๗๙	๔๙๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙

ภาพที่ ๒๒ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมังคุด (พื้นที่ปลูกจริง)
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๓) พื้นที่ปลูกมังคุดตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๔๕ แสดงพื้นที่ปลูกมังคุดตามระดับชั้นความเหมาะสม

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมังคุด ๑๑,๑๑๗ (ไร่)				
		เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
๑	ตำบลกรงปินัง	-	๔,๔๒๖	๓	๑๓๓	๔,๕๖๒
๒	ตำบลสะเอะ	-	๑๙๖	๗๐	๑๑๖	๒,๐๘๒
๓	ตำบลบุโอง	-	๑,๒๑๙	๔๑	๑	๑,๒๖๐

๔	ตำบลห้วยกระทิง	-	๒,๘๔๒	๓๓	๓๒๖	๓,๒๐๑
	รวม	-	๑๐,๓๙๓	๑๔๘	๕๗๖	๑๑,๑๑๗

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภองกรณ์, พ.ศ.๒๕๖๙)

ภาพที่ ๒๓ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมังคุดตามระดับชั้นความเหมาะสม
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภองกรณ์, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

๑) การใช้พันธุ์ดี มังคุดมีพันธุ์เดียวเรียกว่าพันธุ์พื้นเมือง เพราะเมล็ดไม่ได้เกิดจากการผสมเกสรจึงมีโอกาสกลายพันธุ์ได้น้อย แม้จะมีการเปรียบเทียบกับมังคุดเมืองนนท์เป็นผลเล็กเปลือกบาง และมังคุดจากภาคใต้เปลือกหนา แต่ไม่มีการศึกษาเปรียบเทียบพอจะแยกเป็นพันธุ์ได้

การขยายพันธุ์นิยมทำกัน ๒ วิธีคือ การเพาะเมล็ดเพราะไม่มีโอกาสกลายพันธุ์ แต่เมล็ดมังคุดจะสูญเสียความงอกเร็วมาก โดยอายุเมล็ดจะมีประมาณ ๗ วันหลังรวบรวมเมล็ด การเพาะให้เลือกเพาะเมล็ดขนาดใหญ่ คือน้ำหนัก ๑ กรัมขึ้นไป และเพาะจากผลที่แก่จัดและเก็บมาใหม่ พอตันกล้าอายุได้ประมาณ ๒ ปีก็นำไปปลูกได้ แต่วิธีนี้ต้นจะให้ผลผลิตช้าประมาณ ๗-๘ ปีจึงจะให้ผลผลิต ส่วนอีกวิธีหนึ่งคือการเสียบกิ่งหรือเสียบยอด โดยอาจใช้ต้นตอจากชะมวงหรือมะปูดป่าได้ การเสียบกิ่งจะทำได้เมื่ออายุต้นตอประมาณ ๒ ปี หรือเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๑-๑.๕ เซนติเมตร การเสียบกิ่งจะเสียบที่ตำแหน่งสูงจากพื้นดิน ๓-๕ ข้อใบ ตัดต้นตอตรงเหนือข้อนิดหน่อย ให้ใบเวลาเสียบซ้อนกันได้ กิ่งพันธุ์ดีควรมีใบติด ๑-๒ คู่ ควรตัดใบของกิ่งพันธุ์ดีออกครึ่งหนึ่งวิธีเสียบให้เสียบลึ้มธรรมดา หลังจากเสียบกิ่งแล้วให้ใส่ถุงออบไว้ประมาณ ๔๐-๖๐ วัน จึงค่อยๆ เปิดถุงออกแต่ต้องเก็บไว้ในที่ร่มและรดน้ำให้ชื้นอยู่เสมอ มังคุดที่เสียบใหม่ก็จะตั้งตัวได้

๒) การเตรียมดิน การเตรียมดินปลูกมังคุดที่เหมาะสมควรเป็นดินร่วนปนทรายที่ระบายน้ำได้ดี มีความอุดมสมบูรณ์สูง และมีความเป็นกรด-ด่าง () ระดับ โดยชุดหลุมขนาด เซนติเมตร ถึง เมตร ผสมดินบนปากหลุมกับปุ๋ยคอก กิโลกรัม และปุ๋ยร็อคฟอสเฟต กิโลกรัม รองก้นหลุม และยกโคนต้นให้สูงกว่าระดับดินเดิมเพื่อป้องกันรากเน่า ขั้นตอนการเตรียมดินปลูกมังคุดพื้นที่ปลูก: ควรเป็นที่ดอน น้ำไม่ท่วมขัง และดินเหนียวปนทรายที่ระบายน้ำได้ดี

การผสมดิน: นำดินบนปากหลุมผสมกับปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตราส่วนดิน ๓ ส่วน ต่อปุ๋ยคอก ๑ ส่วน และอาจผสมปุ๋ยร็อคฟอสเฟตประมาณ ๑-๒ กำมือ เพื่อบำรุงรากการจัดการหลุม: ตากดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕-๓๐

วัน เพื่อฆ่าเชื้อโรคการปลูก: ยกดินที่ผสมแล้วกลบลงในหลุมให้สูงกว่าระดับดินเดิม (ทำโคก) ประมาณ นิ้ว เพื่อป้องกันน้ำขังโคนต้นและปัญหารากเน่า

การดูแลหลังปลูก: ใช้เศษหญ้าแห้งหรือฟางข้าวคลุมโคนต้น เพื่อรักษาความชื้นและปักไม้หลักยึดต้นกล้ากันลมโยก

การเตรียมดินที่ดีจะช่วยให้มังคุดเจริญเติบโตได้ดีในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลใน ๒-๓ ปี แรกเรื่องการระบายน้ำและการรักษาความชื้น

๓) การปลูก ระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับมังคุดอยู่ประมาณ ๙-๑๐ X ๙-๑๐ เมตร โดยการปลูกในระยะดังกล่าวจะปลูกมังคุดได้ประมาณ ๑๖-๒๐ ต้น/ไร่ หรือถ้าปลูกจากกิ่งเสียบซึ่งจะมีทรงพุ่มที่เล็กกว่าต้นต่อที่เพาะจากเมล็ดสามารถใช้ระยะที่แคบลงได้คือระยะ ๕ X ๕ เมตร แต่หลังจากพุ่มชนกันแล้วควรตัดต้นเว้นต้นภายหลังเพื่อให้มังคุดมีการเจริญเติบโตที่ดีและให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

๔) ระบบการให้น้ำหลักที่สำคัญในการจัดการน้ำมังคุด

ช่วงการเจริญเติบโต (ใบ-ต้น): ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ดินบริเวณรอบรากมังคุดชุ่มชื้นอยู่เสมอ แต่ระวังอย่าให้น้ำท่วมขัง

ช่วงกระตุ้นการออกดอก (แก่ลงมังคุด): เมื่อใบแก่เต็มที่ หรือช่วงปลายฝน ให้หยุดหรือลดการให้น้ำต่อเนื่องกันประมาณ ๒๐-๓๐ วัน (งดน้ำ) เพื่อทำให้มังคุดเกิดความเครียดและเปลี่ยนจากการแตกใบอ่อนเป็นการติดดอก

ช่วงติดผล: หลังจากงดน้ำจนติดดอกแล้ว ให้เริ่มให้น้ำอีกครั้งโดยเพิ่มปริมาณมากกว่าเดิมเพื่อให้ผลเจริญเติบโตดี

๕) การดูแลรักษา มังคุดชอบที่ชื้นและดินมีความอุดมสมบูรณ์สูงหน้าดินลึก ฝนมีปริมาณมากและกระจายตัวดี แต่ต้องมีสภาพแห้งเป็นระยะเวลานั้นๆ คือประมาณ ๑๕-๓๐ วันเพื่อกระตุ้นการออกดอก ถ้าปริมาณฝนน้อยกว่า ๑๒,๗๐๐ มิลลิเมตร/ปี ควรมีระบบน้ำชลประทานช่วย อุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตอยู่ระหว่าง ๒๗-๓๖ องศา ถ้าอุณหภูมิต่ำกว่า ๒๐ องศา จะชะงักการเจริญเติบโตและถ้าอุณหภูมิต่ำถึง ๓-๕ องศา ต้นอาจจะตายเพราะความหนาวเย็นได้ ถ้าอุณหภูมิสูงถึง ๓๘-๔๐ องศา จะทำให้ใบและผลแสดงอาการไหม้ได้ (sunburn) การปลูกในระยะเริ่มต้นคือ ๒-๔ ปี ควรมีพืชบังเงาไม่ควรให้ได้รับแสงแดดตรงเพราะจะทำให้การเจริญเติบโตหยุดชะงัก เนื่องจากมังคุดเป็นไม้ผลที่ไม่ทนต่อสภาพแดดจัดโดยเฉพาะในช่วงที่ต้นยังเล็กอยู่

๖) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยสามารถแยกตามระยะการเจริญเติบโต ได้แก่มังคุดอ่อนคือยังไม่ให้ผลผลิต จะใช้ปุ๋ยสูตรเสมอ โดยใส่ให้น้ำหนักครึ่งหนึ่งของอายุมังคุด เช่นมังคุดอายุ ๑ ปี ก็ใส่ปุ๋ย ๐.๕ กิโลกรัม/ต้น ควรแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ในช่วงต้นฝนกับปลายฝน การใส่ปุ๋ยช่วงออกดอก จะลดปุ๋ยไนโตรเจนลง เน้นปุ๋ยที่มีฟอสฟอรัสและโปแตสเซียมเป็นหลัก เช่นสูตร ๘-๒๔-๒๔ หรือ ๙-๒๔-๒๔ โดยใส่ต้นละ ๑-๒ กิโลกรัม ควรใส่ปุ๋ยให้เสร็จก่อนฝนหมด ในระยะติดผลแล้ว จะแบ่งใส่ ๒ ช่วง โดยช่วงแรกของการพัฒนาผลให้ใส่สูตรเสมอ เช่น ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ต้นละ ๑-๒ กิโลกรัม และหลังจากติดผล ๔-๕ สัปดาห์ เปลี่ยนเป็นปุ๋ยที่มีโปแตสเซียมสูง เช่นสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๔-๑๔-๒๑ หรือ ๑๒-๑๒-๑๗ โดยใส่ต้นละ ๑-๒ กิโลกรัม ถ้าเป็นการใส่ปุ๋ยหลังการเก็บเกี่ยว จะใส่สูตรเสมอ เช่น ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ ต้นละ ๒-๓ กิโลกรัม โดยจะใส่ตรงกับหน้าฝนหรืออาจจะชะลอไปใส่ในเดือนกรกฎาคม เพื่อบังคับให้มังคุดออกดอกในเดือน สิงหาคม หรือ กันยายน

๗) การเก็บเกี่ยว การสุกแก่และดัชนีการเก็บเกี่ยว

การสุกแก่ของมังคุด

การสุกแก่ของมังคุดแบ่งตามระดับสีของผลมังคุดตามระยะการพัฒนา ซึ่งจะแบ่งออกเป็น ๗ ระดับคือ

๑. ระดับสีที่ ๐, ผลมีสีขาวอมเหลืองสม่ำเสมอ หรือมีสีขาวอมเหลืองแต้มสีเขียวอ่อน มียางสีเหลือง ภายในเปลือกกระด้างรุนแรงมาก เนื้อและเปลือกไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เป็นระยะอ่อนเกินไปห้ามเก็บเกี่ยว เพราะถึงแม้หลังเก็บเกี่ยวจะสามารถเปลี่ยนสีเป็นเป็นระดับที่ ๖ ได้แต่รสชาติไม่เป็นที่ยอมรับของตลาด

๒. ระดับสีที่ ๑ ผลมีสีเหลืองอ่อนอมเขียว มีจุดสีชมพูกระจายในบางส่วน เนื้อกับเปลือกยังแยกออกจากกันไม่ได้ ยางอยู่ในระดับสูง ไม่เหมาะสำหรับเก็บเกี่ยว

๓. ระดับสีที่ ๒ ผลสีเหลืองอ่อนอมชมพู มีจุดประสีชมพูกระจายอยู่ทั่วผล (ระดับสายเลือด) ยางอยู่ในระดับปานกลาง เนื้อแยกจากเปลือกได้ในระดับปานกลาง เป็นระยะอ่อนที่สุดที่สามารถเก็บเกี่ยวเพื่อให้ได้ผลที่มีคุณภาพที่ดีได้ ซึ่งจะสามารถรับประทานได้ภายใน ๔-๕ วัน

๔. ระดับสีที่ ๓ ผลเป็นสีชมพูสม่ำเสมอ ประสีชมพูเริ่มขยายเข้ามารวมกันไม่แบ่งแยกเป็นจุดประเช่น ในระดับสีที่ ๒ ยางมีน้อยถึงน้อยมาก เนื้อกับเปลือกแยกกันได้พอสมควร ระยะนี้ควรเก็บเกี่ยวออกจากสวนให้หมด

๕. ระดับสีที่ ๔ ผลสีแดงหรือน้ำตาลอมแดง บางครั้งแต้มสีม่วง ยางภายในมีน้อยมากถึงไม่มีเลย การแยกตัวระหว่างเนื้อกับเปลือกดีมาก เป็นระยะที่เกือบรับประทานได้

๖. ระดับสีที่ ๕ ผลสีม่วงอมแดง ภายในไม่มียางเหลืออยู่ เนื้อและเปลือกแยกจากกันได้ง่าย เป็นระยะที่รับประทานได้

๗. ระดับสีที่ ๖ ผลสีม่วง หรือม่วงเข้มจนถึงสีดำ บางครั้งพบว่ามีสีม่วงปนอยู่เล็กน้อย เป็นระยะที่เหมาะสมที่สุดสำหรับรับประทาน สามารถเก็บไว้ได้ประมาณ ๑๐ วัน ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ดัชนีการเก็บเกี่ยวและการเก็บเกี่ยว

ดัชนีการเก็บเกี่ยวมักจะนับอายุหลังจากวันหลังติดผล โดยจะมีอายุประมาณ ๑๑-๑๒ สัปดาห์ ระดับสีที่จะเก็บเกี่ยวจะเป็นระดับสีที่ ๒ ซึ่งเรียกว่าเป็นระยะสายเลือด มังคุดในระยะนี้หลังเก็บเกี่ยว ๔-๕ วันจะเปลี่ยนสีเป็นสีม่วงแดงและสามารถบริโภคได้ ทำให้มีอายุในการวางจำหน่ายยาวกว่าการเก็บในระยะที่มีสีม่วงแดงหรือม่วงเข้ม (ระดับสีที่ ๕ หรือ ๖)

การเก็บเกี่ยวใช้ จาปา หรือตะกร้าที่ใช้ถุงผ้าหรือไนล่อน รองรับ โดยจะรองรับได้ประมาณ ๕ ผล เพื่อป้องกันการตกกระแทกพื้น

วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้เอธิฟอนในการเร่งการสุกของผลมังคุด โดยฉีดพ่นความเข้มข้น ๒๐๐-๔๐๐ ppm ให้กับผลมังคุดในระดับสีที่ ๐ สามารถเร่งให้สีผิวเปลี่ยนแปลงเป็นระยะสายเลือดได้ภายใน ๒ วันและเปลี่ยนเป็นสีแดงได้แต่คุณภาพผลภายในไม่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค นอกจากนี้การฉีดพ่นสารเอธิฟอนให้กับผลที่อ่อนเกินไปจะทำให้ผลชะงักการเจริญเติบโตและมีการพัฒนาช้ากว่าปกติ ๑-๒ สัปดาห์ จึงยังไม่สามารถนำมาใช้ในทางการค้าได้ ส่วนการป้องกันการเหี่ยวของช่วงผลหลังเก็บเกี่ยวสามารถทำได้โดยก่อนการเก็บเกี่ยว ๑ เดือนให้ฉีดพ่นกรดฟุลวิก (Fulvic acid) อัตรา ๗๐ ซีซี/ น้ำ ๒๐ ลิตร จำนวน ๒ ครั้ง ห่างกัน ๒ สัปดาห์ เพื่อเคลือบผิวมังคุด ช่วยลดการคายน้ำทำให้ช่วงไม่เหี่ยวและมีอายุการวางจำหน่ายที่นานขึ้น

การเก็บรักษามังคุดหลังการเก็บเกี่ยวควรเก็บไว้ในถุงพลาสติกเจาะรูและเก็บไว้ในที่อุณหภูมิ ๑๓°C ซึ่งจะอยู่ได้นานประมาณ ๔ สัปดาห์

๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การดูแลต้นมังคุดหลังเก็บเกี่ยว (ช่วงฟื้นต้น) คือหัวใจสำคัญของการเพิ่มผลผลิตในฤดูกาลถัดไป โดยต้องเน้น ๔ กิจกรรมหลักทันที ได้แก่ ๑. ตัดแต่งกิ่ง กิ่งแห้ง กิ่งโรค และกิ่งไขว้ให้ทรง

พุ่มโปร่ง ๒. ใส่ปุ๋ยบำรุงต้น สูตรเสมอ (๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖) ร่วมกับปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก ๓. ให้น้ำสม่ำเสมอ เพื่อเร่งแตกใบอ่อน ๔. ป้องกันศัตรูพืช โดยเฉพาะเพลี้ยไฟและหนอนกินใบอ่อน

๔) การป้องกันกำจัดโรคและแมลง

โรคใบจุด (Leaf spot) เกิดจากเชื้อรา *Pestalotia flagisetula* Guba แสดงอาการจุดสีน้ำตาลจางบนใบและต่อมาขยายรูปร่างไม่แน่นอน ใบเป็นจุดแห้งตายและใบไหม้ การแพร่ระบาดของเชื้อทางลมและถ้าความชื้นสูงจะเข้าทำลายได้ดียิ่งขึ้น การป้องกันกำจัดโดยการฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาร์เบนดาซิม

โรคผลเน่าเนื้อสีดำ (Black pulp rot) เกิดจากเชื้อรา *Lasiodiplodia theobromae* (Pat.) friffon แสดงอาการโดยมังคุดหลังเก็บเกี่ยวที่มีแผลซ้ำจะแสดงอาการเปลือกเป็นจุดแข็ง อาจจะถูกลมแห้งทั้งผลภายในเนื้อจะเน่าเป็นสีม่วงคล้ำและเปลี่ยนเป็นแห้งเหี่ยวสีดำ (ภาพที่ ๖.๓ ก.) เชื้อจะเข้าทำลายผลตามรอยแผลซ้ำที่เกิดขึ้นหลังจากเก็บเกี่ยว หรืออาจจะเข้าทางรอยเปิดที่ขั้วผล การป้องกันกำจัดโดยฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาร์เบนดาซิม และป้องกันการชอกช้ำของผลมังคุดระหว่างเก็บเกี่ยว เก็บรักษาที่อุณหภูมิต่ำประมาณ ๑๕°C

โรคผลเน่าเนื้อสีขาว (White pulp rot) เกิดจากเชื้อรา *Phomopsis* sp. (Sacc.) Bnbak. มักเกิดกับผลมังคุดที่เก็บไว้ในห้องเย็นนาน ๓ เดือน ผลแสดงลักษณะแข็ง เนื้อภายในมีสีขาวคล้ายปกติแต่มีลักษณะแข็งกระด้าง มีเส้นใยสีขาวของเชื้อราขึ้นอยู่บางๆ ทุกส่วนของเนื้อผล (ภาพที่ ๖.๓ ข.) รสชาติผิดปกติ เชื้อจะเข้าสู่ผลตั้งแต่ระยะติดผลและพักตัวอยู่ภายในจนผลแก่ เมื่อเนื้อเปลี่ยนจากแข็งเป็นน้ำตาลจึงจะเริ่มเข้าทำลาย ป้องกันโดยการฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา

แมลงศัตรูที่สำคัญของมังคุด

หนอนขอนใบมังคุด (Mangosteen leafminer) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Acrocercops* sp. และ *Phyllocnistis* sp. มักเข้าทำลายในช่วงแตกใบอ่อน ใบมังคุดที่ถูกทำลายจะมีลักษณะบิดเบี้ยว แคระแกรน มีร่องรอยที่ทำลายด้านใต้ใบมากกว่าบนใบโดยพบเห็นเป็นรอยสีขาวคดเคี้ยวไปมาอยู่ในใบมังคุด ถ้ามีการระบาดรุนแรงอาจจะพบหนอนมากกว่า ๑ ตัวต่อ ใบอ่อนมังคุด ๑ ใบ ทำให้ใบไม่สมบูรณ์ ถ้าเกิดกับต้นกล้าจะไม่เจริญเติบโต มังคุดจะมีการแตกใบอ่อนเพื่อชดเชยใบที่ถูกทำลาย การป้องกันกำจัดโดยการฉีดพ่นสารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล (เซฟวิน ๘๕% ดับบลิวพี) อัตรา ๖๐ กรัม/ น้ำ ๒๐ ลิตรฉีดพ่นทุก ๕-๗ วัน เมื่อพบการระบาดรุนแรงในช่วงแตกใบอ่อน ฉีดพ่นจนกระทั่งใบแก่

เพลี้ยไฟ (Chili Thrips) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Scirothrips dorsalis* Hood ขนาดเล็กมากประมาณ ๐.๗-๐.๘ มิลลิเมตร มักระบาดในช่วงอากาศแห้งแล้ง ทำลายได้ทั้งยอดอ่อน ใบอ่อน และผลอ่อน พบว่า จะอันตรายต่อมังคุดส่งออกมาก เพราะจะทำให้ผิวลายตกรสส่งออกไปไม่ได้ ป้องกันกำจัดโดยใช้สารพวกดูดซึมฉีดพ่นคาร์โบซัลเฟน หรือไดเมทโฮเอท ตามอัตราที่แนะนำ ฉีดพ่นทุก ๕-๗ วัน

ไรแดง ระบาดควบคู่กับเพลี้ยไฟ นิยมใช้กำมะถันผง หรือไดโคโลล ฉีดพ่นทุก ๕-๗ วัน

ความผิดปกติทางสรีรวิทยา

เปลือกแตก-ยางไหล (Fruit cracking and gummosis) สาเหตุยังไม่ทราบแน่ชัดแต่มีรายงานว่าเกิดจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม (นิพนธ์, ๒๕๔๒) เช่น ให้น้ำมากเกินไปหรือแมลงเข้าทำลาย ถ้าเกิดในผลอ่อนเชื่อว่าเกิดจากการเข้าทำลายของเพลี้ยไฟ ผลแสดงอาการรอยร้าวแตก มียางสีเหลืองไหลเยิ้ม มักพบผลแตกในระยะที่โตแล้วคือ ๑-๒ เดือนก่อนเก็บเกี่ยว พบมากในช่วงที่สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงบ่อย เช่น ฝนตกชุกสลับแล้ง หรือเกิดจากการให้น้ำไม่สม่ำเสมอและความไม่สมดุลย์ของแร่ธาตุอาหารในผลทำให้เนื้อเยื่อแตกง่าย ป้องกันได้โดยการจัดการระบบน้ำที่ดีในสวน และป้องกันแมลงศัตรูเข้าทำลายช่วงผลอ่อน

เนื้อแฉะ (Jelly pulp) มีความสัมพันธ์กับปริมาณน้ำที่มากเกินไป เช่น ฝนตกชุกมากเกินไปหรือเก็บผลผลิตในช่วงที่มีฝนตกซึ่งจะทำให้เกิดเนื้อแฉะเพิ่มขึ้นมากกว่าปกติ แสดงอาการในผลระยะแก่เปลี่ยนสี ผิว

ภายนอกเป็นปกติ แต่ภายในพบว่าเนื้อมังคุดมีลักษณะฉ่ำน้ำ โดยจะเป็นบางกลีบเท่านั้นและมักจะเป็นกับกลีบที่ใหญ่ที่สุดของผล ทำให้รสชาติเปลี่ยนไปไม่เป็นที่ต้องการของตลาด บางครั้งเกิดอาการยางไหลภายในผลด้วยทำให้ขายไม่ได้ราคา มีรายงานว่ามังคุดที่มีการเข้าทำลายของเพลี้ยไฟที่ผิวผลมักจะแสดงอาการเนื้อแก้วน้อย อาจเกิดจากผิวผลที่ถูกทำลายโดยเพลี้ยไฟเกิดการระเหยของน้ำออกจากผลได้มากกว่าผลปกติที่มีไขเคลือบการป้องกันอาการเนื้อแก้วควรหลีกเลี่ยงการเก็บผลระหว่างฝนตก หรือปรับพื้นที่ให้ดินระบายน้ำได้ดี

ผลเป็นไตแข็ง (Hardening) เกิดจากการตกกระทบพื้นหรือได้รับการกระทบกระเทือนระหว่างขนส่ง อาการแข็งของเปลือกมังคุดนี้เกิดจากการสร้างสารพวก lignin บนเปลือกที่ถูกกระทบโดยจะเกิดขึ้นภายใน ๒ ชั่วโมงหลังจากได้รับแรงกระทบ เปลือกจะแข็งทำให้ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด การป้องกันควรระวังการเก็บเกี่ยว และการขนส่งให้ดียิ่งขึ้นเพื่อให้ได้รับแรงกระทบมาก

๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอกรงปินังมีการปลูกมังคุด ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา	↔				↔	↔		▽				

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

↔ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

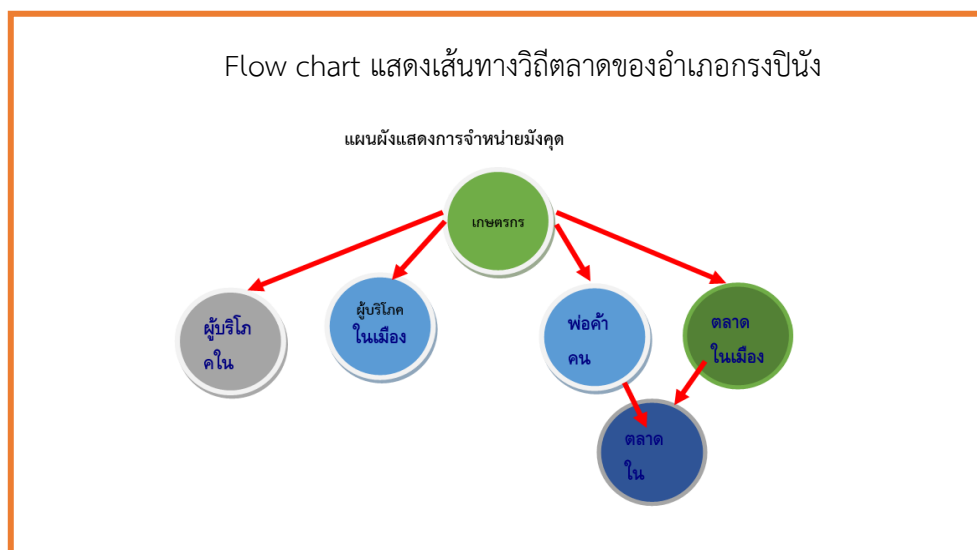
ตารางที่ ๔๖ แสดงต้นทุนการผลิตมังคุด ปี ๒๕๖๙

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	ราคา	หน่วย	ราคา	หน่วย	
- ค่าต้นพันธุ์	-	-	๑,๐๐๐	บาท	
- ค่าปุ๋ยเคมี - ปุ๋ยคอก	-	-	๑,๐๐๐	บาท	
- ค่าสารเคมีป้องกัน	-	-	๓๐๐	บาท	
<u>กำจัดศัตรูพืช</u>	-	-		บาท	
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	๑,๐๐๐	บาท	
๒. ค่าจ้างแรงงาน	-	-		บาท	
- ค่าเตรียมดิน	-	-	๖๐๐	บาท	
- ค่าปลูก	-	-	๔๐๐	บาท	
- ค่ากำจัดวัชพืช			๕๐๐	บาท	
- ค่าเก็บเกี่ยวผลผลิต	-	-	๕๐๐	บาท	
๓. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ					
รวม			๕,๓๐๐		

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ภาพที่ ๒๕ แสดงวิธีการตลาดมังคุดอำเภอกรงปินัง
(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอกรงปินัง ไม่มีโรงงานแปรรูปมังคุด แต่มีแหล่งรับซื้อมังคุดของพ่อค้าคนกลาง และไม่มีโรงงานและผลิตภัณฑ์ในเขตอำเภอกรงปินัง

ตารางที่ ๔๗ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๖	กรงปินัง	ไม้ผล	ผลผลิตคุณภาพ
๒	๓	สะเอะ	ไม้ผล	ผลผลิตคุณภาพ
๓	๓	บุโอง	ไม้ผล	ผลผลิตคุณภาพ

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๔๘ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	-	-
แปลงใหญ่	-	-
วิสาหกิจชุมชน	๓	๑.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรไม้ผลบราแง ๒.วิสาหกิจชุมชนบาสาเวงค้าผลไม้ ๓.วิสาหกิจชุมชนรวบรวมผลผลิตไม้ผลบ้านล้อมูโน
กลุ่มแม่บ้าน	-	-

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๔๙ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า มังคุด อำเภอกรงปินัง

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่ปลูกมีศักยภาพ : ปานกลาง (S๒)	ในพื้นที่นี้มีแหล่งรวบรวมผลผลิตกระจายตัวอยู่ในพื้นที่	มีความพยายามยกระดับไปสู่ มาตรฐาน GAP ทุกแปลง
	ปัญหา Pain point	๑.ปัญหาจากโรคระบาด ๒. ปัญหาจากองค์ความรู้ในการผลิตมังคุดคุณภาพ	๑.ปัญหาการรวบรวม: ตลาดท้องถิ่นมักไม่ได้รับการพัฒนาเพียงพอเมื่อเทียบกับตลาดกลาง ทำให้เกษตรกรขาดอำนาจต่อรองราคา	๑.ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ (เป็นบริบทเฉพาะของจังหวัดยะลา) ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการขนส่งและการลงทุน
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน: ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า	สร้างความเข้มแข็งในพื้นที่: ส่งเสริมการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน/สหกรณ์เพื่ออำนาจต่อรอง	เพิ่มคุณภาพในการผลิตสินค้าให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	๑.เป็นเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่	๑.ผู้รวบรวมและจัดซื้อท้องถิ่น: ทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างเกษตรกรกับผู้ส่งออก	๑.หน่วยงานราชการ มีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ พัฒนา "เกษตรกรปราดเปรื่อง" (Smart Farmer) และมีเกษตรกรต้นแบบ
	ปัญหา Pain point	๑. ปัญหาด้านคุณภาพจากการผลิต และการผลิตที่มีคุณภาพ	๑.การรวมกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง: การบริหารจัดการในรูปกลุ่มยังขาดระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การแปรรูปร่วมกันไม่ต่อเนื่อง และขาดอำนาจการต่อรอง	๑.การขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากเป็นเกษตรกรสูงวัยและการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	๑.ด้านการจัดการแรงงาน: ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ๒. ด้านการพัฒนาคน (Skill Development): อบรมการผลิตมังคุดคุณภาพ	๑.จัดตั้งศูนย์ข้อมูลราคา ๒. พัฒนาวิสาหกิจชุมชนหรือกลุ่มเกษตรกรแปรรูปเพื่อให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในห่วงโซ่เพิ่มมูลค่า (Value Chain)	๑.พัฒนาทักษะการตลาด: ยกระดับกลุ่มเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการแปรรูปผลิตยางแปรรูปขั้นต้น ๒.สร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร: สนับสนุน

				การรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ผลผลิตที่จำหน่ายส่วนใหญ่เป็นผลสด	ระบบพ่อค้าคนกลางยากต่อการกำหนดราคา	เริ่มมีการแปรรูปขั้นต้น
	ปัญหา Pain point	คุณภาพไม่สม่ำเสมอ	กลุ่มเกษตรกรไม่มีความเข้มแข็งและไม่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ	เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปขั้นพื้นฐาน จึงทำให้ขายสินค้าได้ในราคาไม่สูง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	อบรมเทคนิคการผลิตมังคุดคุณภาพ	เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรเพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิต รวมถึงรวบรวมผลผลิตเพื่อให้สามารถต่อรองราคาได้	ส่งเสริมการตลาดและแบรนด์ท้องถิ่น: สร้างแบรนด์สินค้าแปรรูปจากยะลา และใช้ช่องทางออนไลน์เพื่อขยายตลาด

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๕๐ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หมายเหตุ : ถ้ามีมากกว่า ๑ โครงการ สามารถเพิ่มตารางได้

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	การผลิตทุเรียนคุณภาพ ตามมาตรฐาน GAP
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า
๓. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรในแปลงใหญ่
๔. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยต่อสุขภาพมากขึ้นจะให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตร ที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน ในขณะเดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศมีมาตรการด้าน สุขอนามัย และสุขอนามัยพืช (SPS) ถูกนำมาใช้เป็นข้อกีดกันทางการค้าสินค้าเกษตรสำหรับการค้าระหว่าง ประเทศเมื่อมีการเปิดเขตเสรีทางการค้า (FTA) ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) นอกจากนี้ประเทศในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี ๒๕๕๘ ทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรอย่างเสรีมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการผลิตและการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศ อาเซียนด้วยกัน เพราะมาตรการด้านสุขอนามัย และสุขอนามัยพืชและความปลอดภัยด้านอาหารจะถูกนำมาเป็นเงื่อนไขในทางการค้ามากขึ้น และในปี ๒๕๕๕ รัฐบาลได้ประกาศนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก สินค้าเกษตร และอาหารต้องมีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรด้าน พืชให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับและสนับสนุนการผลิตของเกษตรกรเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานฟาร์มมากขึ้นซึ่งเป็นการผลิตตามระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องจัดทำโครงการนี้เพื่อเป็นการพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ GAP เพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองทางด้านการค้าสินค้าเกษตรของประเทศต่าง ๆ ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและประเทศอื่น ๆ รวมทั้งความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศที่ต้องการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน บนพื้นฐานความยั่งยืนในระบบการผลิต และสิ่งแวดล้อมที่ทำให้คุณภาพ สุขภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ GAP ซึ่งจะทำให้ได้ผลผลิตที่ตรงกับความต้องการของตลาด มีความปลอดภัยทั้งผู้บริโภคและผู้ผลิต
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
๗. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในแปลงใหญ่ทุเรียน ม.๖ ต.กรงปินัง และแปลงใหญ่ทุเรียนตำบลกรงปินัง รวม ๑๓๐ ราย
๘. กิจกรรมหลัก	กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ GAP พร้อมทั้งศึกษาดูงานแปลงต้นแบบ
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง กรมวิชาการเกษตร
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๙
๑๑. งบประมาณ	๒๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ GAP เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในการจัดการสวนทุเรียนตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ GAP และสามารถขายทุเรียนได้ในราคาที่สูงกว่าทุเรียนที่ไม่ได้รับการรับรอง GAP

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิภาพการผลิต
๒. ชื่อแผนงาน	พื้นฐานด้านด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. แนวทางการพัฒนา	ยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า
๔. หลักการและเหตุผล	เกษตรกรมีอาชีพการทำสวนยางพารา เป็นอาชีพหลัก แต่ราคายางพาราตกต่ำ ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เกษตรกรจำเป็นต้องมีกิจกรรมเสริมเพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ๒. เพื่อให้เกษตรกรลดรายจ่ายในครัวเรือน ๓. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ๔. เพื่อให้ชุมชนมีแหล่งผลิตพืชปลอดสารพิษจำหน่าย
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	-เพิ่มรายได้ ๕ % - ลดต้นทุนการผลิต ๕ %
๗. พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มเกษตรกร ทุกตำบลฯ (๗๐ ราย)
๘. กิจกรรมหลัก	- อบรมเกษตรกร - สนับสนุนปัจจัยการผลิต
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอ
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปี ๒๕๖๙
๑๑. งบประมาณ	๑๕๐,๐๐๐บาท/ปี
๑๒. ผลผลิต (Output)	รายได้เพิ่มขึ้น รายจ่ายลดลง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีได้เพียงพอในการดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันและกำจัดโรคทุเรียน
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า
๓. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรในแปลงใหญ่
๔. หลักการและเหตุผล	เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกทุเรียนมากเป็นอันดับ ๒ รองจากยางพารา เป็นอาชีพหลักของเกษตรกรในชุมชน แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เรื่องการป้องกันและกำจัดโรคในทุเรียนรวม และการดูแลสวนทุเรียน การให้ความรู้เพื่อสร้างทักษะและกระบวนการจัดการที่ถูกต้องเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถป้องกันโรคในทุเรียนได้ ส่งผลให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพมากขึ้นสามารถแก้ปัญหาโรคระบาดรุนแรงเช่น โรครากรเน่า-โคนเน่าในทุเรียนที่เกิดจากเชื้อไฟทอปธอร่า (Phytophthora) สร้างความเสียหาย ทำให้ต้นทุเรียนยืนต้นตาย โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน ซึ่งการใช้สารเคมีต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ช่วยการลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่า: การผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เอง (เช่น ไตรโคเดอร์มา) ช่วยให้เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายด้านสารเคมี และทำให้ผลผลิตปลอดภัยจากสารตกค้าง เพิ่มมูลค่าส่งออกช่วยสร้างความยั่งยืนและปลอดภัย: ตามหลักการแปลงใหญ่ที่เน้นการบริหารจัดการร่วมกัน การใช้ชีวภัณฑ์ช่วยฟื้นฟูโครงสร้างดิน ทำให้รากทุเรียนแข็งแรง และเป็นการทำเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสร้างองค์ความรู้สู่ชุมชน: มุ่งเน้นการสร้างความรู้เข้มแข็งให้สมาชิกแปลงใหญ่มีความรู้ในการผลิตและประยุกต์ใช้ชีวภัณฑ์อย่างถูกต้องและยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมความรู้ในการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ ๒. เพื่อผลผลิตทุเรียนที่มีคุณภาพ ๓.-เพิ่มเติมรายได้ให้กับเกษตรกร
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรได้รับความรู้ในการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันและกำจัดโรคทุเรียน
๗. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในแปลงใหญ่ทุเรียน ต.บุไรง รวม ๑๐๐ ราย ตำบล ห้วยกระทิง ๑๐๐ ราย
๘. กิจกรรมหลัก	อบรมให้ความรู้ - สาธิต - สนับสนุนปัจจัยการผลิต

๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรอำเภอกรงปินัง กรมวิชาการเกษตร
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๙
๑๑. งบประมาณ	๔๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรได้รับความรู้ในการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันและกำจัดโรคทุเรียน
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น -เกษตรกรมีความรู้ด้านการใช้สารชีวภัณฑ์ในสวนทุเรียน -เกษตรกรผลิตทุเรียนคุณภาพได้ -เกิดการรวมกลุ่มเพื่อสร้างการเชื่อมโยงทางตลาด -ลดการใช้สารเคมีในสวนทุเรียน (Green Recovery) -แก้ปัญหาทุเรียนผลผลิตเน่าเสียจากโรครากเน่าโคนเน่า -ยกระดับคุณภาพผลผลิตให้ปลอดภัย ตรงตามมาตรฐานส่งออก

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๕๑ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยนำเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการส่งเสริม การเกษตรรูปแบบ แปลงใหญ่เพื่อปรับ เพิ่มผลผลิตภาพการ ผลิต	เกษตรกรผู้ปลูก ทุเรียนในแปลงใหญ่ ทุเรียน ม.๖ ต. กรงปินัง และแปลง ใหญ่ทุเรียนตำบล กรงปินัง รวม ๑๓๐ ราย	ถ่ายทอดความรู้เรื่อง การผลิตทุเรียนตาม มาตรฐานระบบการ จัดการคุณภาพ GAP พร้อมทั้งศึกษาดูงาน แปลงต้นแบบ	เกษตรกรได้รับการ รับรองมาตรฐาน GAP	มีการถ่ายทอดความรู้ โดยเกษตรกรต้นแบบ ที่ประสบผลสำเร็จใน การผลิตทุเรียน คุณภาพตาม มาตรฐาน GAP	ผลผลิตได้คุณภาพ ตามความต้องการ ของลูกค้า	กรมส่งเสริม การเกษตร	
โครงการส่งเสริม การเกษตรรูปแบบ แปลงใหญ่เพื่อปรับ เพิ่มผลผลิตภาพการ ผลิต	เกษตรกรผู้ปลูก ยางพารา ที่เข้า ดำเนินการในแปลง ใหญ่ห้วยยางพารา ต. สะเอะ	- อบรมถ่ายทอด ความรู้เกษตรกร - สนับสนุนปัจจัยการ ผลิต	รายได้เพิ่มขึ้น รายจ่ายลดลง ผลผลิตเพิ่มขึ้น	เกษตรกรมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้น มีได้ เพียงพอในการ ดำเนินชีวิตอย่างยัง ยืน	ผลผลิตได้คุณภาพ ตามความต้องการ ของลูกค้า	กรมส่งเสริม การเกษตร	
การผลิตสารชีว ภัณฑ์เพื่อป้องกัน และกำจัดโรค ทุเรียน	เกษตรกรผู้ปลูก ทุเรียนในแปลงใหญ่ ทุเรียน ต.บุไธสง ต. ห้วยกระทิง รวม ๒๐๐ ราย	ถ่ายทอดความรู้เรื่อง การผลิตสารชีวภัณฑ์ เพื่อป้องกันและกำจัด โรคทุเรียน	เกษตรกรได้รับ ความรู้ในการผลิต และใช้สารชีวภัณฑ์ เพื่อป้องกันและกำจัด โรคทุเรียน	เกษตรกรมีรายได้ เพิ่มขึ้น -เกษตรกรมีความรู้ ด้านการใช้สารชีว ภัณฑ์ในสวนทุเรียน -เกษตรกรผลิต ทุเรียนคุณภาพได้	ผลผลิตได้คุณภาพ ปราศจากโรคและ สารเคมี	กรมส่งเสริม การเกษตร	

				-เกิดการรวมกลุ่มเพื่อ สร้างการเชื่อมโยง ทางตลาด -ลดการใช้สารเคมีใน สวนทุเรียน (Green Recovery) -แก้ปัญหาทุเรียน ผลผลิตเน่าเสียจาก โรครากเน่าโคนเน่า -ยกระดับคุณภาพ ผลผลิตให้ปลอดภัย ตรงตามมาตรฐาน ส่งออก			

บรรณานุกรม